PIANON KÄYTTÖ KANTTORIN TYÖSSÄ

Kyselytutkimus Kuopion hiippakunnan kanttoreille

Taideyliopiston Sibelius-Akatemia
Klassisen musiikin osasto
Kirkkomusiikin aineryhmä, Kuopio
Kirjallinen työ (5p8)
Hanna Koljonen
2019

SISÄLLYS

1 JOHDANTO 3

2 KLAVEERISOITON MERKITYS KANTTORIN TYÖSSÄ 4

3 PIANONSOITTO KIRKKOMUUSIKOIDEN KOULUTUKSESSA SIBELIUS-AKATEMIASSA 6

4 KYSELYTUTKIMUS 8

4.1 Lyhyesti kyselystä 8
4.2 Kanttoreiden taustat 8
4.3 Opinnot 13
4.4 Seurakuntien soittimet ja niiden kunto 16
4.4.1 Seurakuntien soittimet 16
4.4.2 Seurakuntien soitinten kunto 23
4.5 Kanttoreiden pianon käyttö 29
4.5.1 Pianon käyttö yleisesti 29
4.5.2 Piano virsisäestyksessä 37
4.5.3 Piano vai urut 41
4.5.4 Palaute pianon käytöstä 45

5 TULOSTEN TARKASTELUA 48

5.1 Kanttoreiden taustat 48
5.2 Opinnot 48
5.3 Seurakuntien soittimet ja niiden kunto 49
5.4 Kanttoreiden pianon käyttö 50
5.5 Yleiskuva pianon käytöstä kanttorin työssä 51

6 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS 53

7 LIITTEET 54

7.1 Liite 1: Kyselylomake 54

1 Johdanto

Kirjallisen työni aihe on ”Pianon käyttö kanttorin työssä”. Keskeinen osa työtäni on kyselytutkimus, jonka lähetin sähköisesti Kuopion hiippakunnan kanttoreille toukokuussa 2019. Valitsin Kuopion hiippakunnan, sillä opiskelen itse Kuopiossa. Tutkimuskysymyksiäni ovat ”Mikä on pianonsoiton rooli kanttorin työssä?” ja ”Miten kanttorit hyödyntävät pianoa seurakunnan musiikkielämässä?”. Oletan, että pianonsoittoa pidemmälle opiskelleet kanttorit hyödyntävät pianoa työssään useammin ja monipuolisemmin kuin vähemmän pianonsoittoa opiskelleet kollegansa.

Kirjallisessa työssäni käyn siis läpi kyselyni vastaukset, mutta käsittelen myös klaveerisoiton merkitystä kanttorin työssä sekä tarkastelen pianonsoiton osuutta kirkkomusiikin koulutusohjelmassa Sibelius-Akatemiassa.

Kyseiseen aiheeseen päädyin siksi, että itselläni on pianotausta. Soitin pianoa musiikkiopistossa 13 vuotta ennen kuin tulin opiskelemaan kirkkomusiikkia Sibelius-Akatemiaan, jossa jatkoin pianonsoiton opintojani. Minua kiinnosti myös, millaisessa asemassa kanttorit itse kokevat pianonsoiton olevan omassa työnkuvassaan; kuinka paljon ja millaisissa tilanteissa he todellisuudessa käyttävätkään pianoa kanttorin työssään?

Myönteisesti aiheen valintaan vaikutti myös se, että juuri tästä kyseisestä aiheesta ei ole Sibelius-Akatemiassa tehty aiempia opinnäytetöitä. Aihettani käsittelevää kirjallisuuttakin on erittäin vähän. Työni aihetta lähimpänä lienee Olli Rantalan tohtorintutkinnon kirjallinen työ vuodelta 2012, joka käsittelee urkujen- ja pianonsoiton opintoja Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin koulutuksessa.

Koen, että kyselytutkimukseni tuloksista voi olla hyötyä suunniteltaessa kirkkomuusikoiden koulutusta. Lisäksi hyötyä voi olla esimerkiksi seurakuntien soitintilanteiden kartoituksessa.

2 Klaveerisoiton merkitys kanttorin työssä

Kanttori on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon määritelmän mukaan musiikin ammattilainen, joka vastaa seurakunnan musiikkitoiminnasta ja edistää sitä. Viran perustana on seurakunnan jumalanpalveluselämä. Virassaan kanttori julistaa Sanaa musiikin keinoin jumalanpalveluksissa ja kirkollisissa toimituksissa. Musiikki on Jumalan luomislahja. Sen avulla voi ilmaista asioita, joihin sanat eivät yksinkertaisesti riitä. Lisäksi musiikki antaa sanotulle asialle vielä suuremman merkityksen vahvistamalla sitä. Seurakunnassa musiikilla on suuri merkitys; se luo yhteyttä, ilmentää tunteita ja hoitaa ihmisiä. (evl.fi)

Kanttorin työ on monipuolista ja se sisältääkin monia eri osaamisalueita, joita on hallittava. Musiikillinen, teologinen ja pedagoginen osaaminen sekä yhteisöllinen ja kehittämisosaaminen ovat kaikki osa kanttorin toimenkuvaa. Näiden kaikkien osa-alueiden ytimenä on liturginen musiikki ja jumalanpalvelus. Kanttorille keskeisintä on luonnollisesti musiikillinen osaaminen, joka sisältää soitto- ja laulutaidon sekä johtamistaidon. Näitä taitoja kanttori työtilanteissaan tarvitsee. Musiikilliseen osaamiseen kuuluu myös, että kanttori tuntee kirkkomusiikin historiaa, hallitsee erilaisia musiikkityylejä sekä osaa huoltaa soittimia. Musiikkitoiminnan tulisi olla seurakunnassa mahdollisimman monipuolista ja tasoltaan laadukasta. (evl.fi)

Musiikillinen osaaminen on kanttorin työssä olennaisessa roolissa ja siinä korostuu klaveerinhallinta. Klaveerisoitto sisältyy useimpiin kanttorin tehtäviin. Soittotaitoa tarvitaan niin jumalanpalveluksissa, toimituksissa kuin esimerkiksi kuorotyöskentelyssäkin. Luterilainen kirkko on laulava kirkko (Sariola 2003, 35). Näin ollen yhteislaulut ovat tärkeitä. Kanttori vastaa yhteisen laulun toimivuudesta ja kehittymisestä (Vatanen 2003, 101). Kanttorin työssä urkujen- ja pianonsoitto ovat keskeisessä osassa, ja urut sekä piano ovat vakiinnuttaneet asemansa yhteislaulujen säestysinstrumentteina. Ne sopivat hyvin suurenkin väkimäärän säestämiseen ja ovat monipuolisia soittimia; yksi ihminen pystyy korvaamaan tarvittaessa orkesterin. Vaikka urkuja käytetäänkin usein pääinstrumenttina esimerkiksi jumalanpalveluksissa ja toimituksissa, on silti lukuisia

tilanteita, joissa urkuja ei ole luontevinta tai edes mahdollista käyttää. Näissä tilanteissa instrumenttina käytetään hyvin usein pianoa.

Yli puolet kyselytutkimukseeni vastanneista kanttoreista sanoi käyttävänsä pianoa yhtä paljon niin klassisen musiikin soittamiseen, perinteiseen virsien säestämiseen koraalikirjasta, vapaaseen säestykseen kuin kuoron harjoittamiseenkin. Pianoa käytetään sekä laulu- ja instrumentalistisolistien että erilaisten soitinkokoonpanojen säestystehtäviin. Suurin osa kyselyyni vastanneista ilmoitti myös, että piano on se instrumentti, jota he käyttävät yleisimmin lasten ja nuorten kanssa työskennellessään. Lähes 70 % vastaajista sanoi käyttävänsä pianoa solistisissa tehtävissä. Näitä tehtäviä on vastaajilla ollut niin jumalanpalveluksissa, konserteissa kuin toimituksissakin.

Pianoa käytetään säestysinstrumenttina myös käytännön syistä. Useimmiten piano sijaitsee kirkon etuosassa. Esimerkiksi kuoron laulaessa kirkon edestä on usein luontevinta myös säestää pianolla — varsinkin, jos kirkossa ei ole kuoriurkuja. Pianolla on kätevintä säestää siinäkin tapauksessa, jos kuorolla on konsertti ja kuoron on tarkoitus olla näkyvillä kirkon etuosassa. Joissakin tapauksissa kuoro ei vain mahdu urkuparvelle, jolloin musiikin esittäminen kirkon kuorista pianon säestyksellä on helpoin ratkaisu.

Pianoa käytetään säestykseen, jos urkuja ei ole käytettävissä. Tällaisia uruttomia tiloja ovat muun muassa monet seurakuntasalit, koulut, leirikeskukset, terveyskeskukset ja vanhainkodit. Näistä paikoista löytyy kuitenkin usein jonkinlainen piano tai harmoni. Myös toimituksia ja erilaisia juhlia on silloin tällöin paikoissa, joissa ei ole urkuja tai välttämättä minkäänlaista soitinta. Näissä tilanteissa kanttorin on säestysinstrumenttia tarvittaessa käytännöllisintä turvautua joko matkaharmoniin tai kuljetettavaan digitaaliseen pianoon.

3 Pianonsoitto kirkkomuusikoiden koulutuksessa Sibelius-Akatemiassa

Olen tarkastellut pianonsoiton osuutta kirkkomusiikin koulutusohjelman opetussuunnitelmassa lukuvuodesta 1981–1982 lukuvuoteen 2019–2020. Lukuvuoteen 2012–2013 saakka pianonsoiton opintojaksoon kuului pakollisena osana arvioitava tasosuoritus. Lukuvuodesta 1998–1999 eteenpäin arviointi tapahtui asteikolla 0–5, siihen saakka oli arvioitu asteikolla 0–3. Lukuvuodesta 2012–2013 lähtien kirkkomuusikon opintoihin vaadittavan pianonsoiton opintojakson arviointi on ollut a/i, eikä opintojaksoon ole enää kuulunut pakollista tasosuoritusta. (Sibelius-Akatemian opinto-oppaat 1981–2020.)

Lukuvuoteen 1997–1998 saakka kirkkomuusikoiden koulutusohjelmaan kuuluvan pianonsoiton opintojakson suoritukset koostuivat kohdista I: Ohjelmiston harjoittaminen ja II: Ohjelmasuoritus (Sibelius-Akatemian opinto-oppaat 1981–1998). Siitä eteenpäin suorituksissa on ollut myös maininta lukuvuosittaisesta esiintymisestä (Sibelius-Akatemian opinto-oppaat 1998–2020). Lisäksi lukuvuodesta 2007–2008 alkaen opetukseen osallistumisen on katsottu lukeutuvan suorituksiin (Sibelius-Akatemian opinto-opas 2007–2008). Vuosina 2013–2018 suorituksiin kuului ainoastaan esiintyminen kerran lukuvuodessa (Sibelius-Akatemian opinto-oppaat 2013–2018). Lukuvuodesta 2018–2019 lähtien suorituksiin on kuulunut osallistuminen opetukseen sekä haluttaessa esiintymisiä tai jokin tasokoesuoritus (Sibelius-Akatemian opinto-opas 2018–2020). Yksityiskohtaisia muutoksia ja tarkennuksia pianonsoiton ohjelmasuorituksen vaatimuksiin ja ohjelmiston harjoittamiseen liittyen on tullut vuosien aikana hyvin useaan otteeseen, mutta en koe tarpeelliseksi tässä työssä keskittyä niihin.

Kirkkomusiikin koulutusohjelmaan kuuluvan pianonsoiton opintojakson tavoitteet ovat muuttuneet vuosien saatossa. Lukuvuonna 1981–1982 tavoitteisiin kuului, että opiskelija saa urkujensoiton opintoihin tarvittavan pianonsoiton perustekniikan, tutustuu pianomusiikkiin sekä kykenee valmistamaan helpohkoa ohjelmistoa ja yksinkertaisia säestystehtäviä. Lisäksi opiskelijan tuli pystyä käyttämään pianoa

seurakuntatyössä ja pystyä opastamaan vasta-alkajia. (Sibelius-Akatemian opinto-opas 1981–1982.) Lukuvuodesta 2018–2019 lähtien tavoitteena on ollut, että opinto-jakson suorittanut opiskelija tuntee hyvän pianotekniikan perusteet, osaa käyttää pianoa monipuolisena säestyssoittimena ja osaa partituurisoittoa sekä prima vista -soittoa. Lisäksi opiskelija on opiskellut tarkoituksenmukaisen määrän piano-ohjelmistoa sekä saanut valmiuksia mahdollisiin pianonsoiton lisäopintoihin. (Sibelius-Akatemian opinto-oppaat 2018–2020.)

Lukuvuodesta 1981–1982 lukuvuoteen 1991–1993 saakka pianonsoiton laajuus oli kirkkomusiikin opiskelijoilla viisi opintoviikkoa. Sen jälkeen laajuus nousi kahdeksaan ja myöhemmin kymmeneen opintoviikkoon. 2005–2006 -lukuvuonna siirryttiin opintopisteisiin ja pianonsoitosta niitä sai 15. Lukuvuodesta 2012–2013 lukuvuoteen 2018–2019 asti pianonsoitosta oli mahdollista saada 5–15 opintopistettä niin, että yhden vuoden opiskelu vastasi viittä opintopistettä. Lukuvuodesta 2018–2019 lähtien opintopisteitä on saanut 5–10. (Sibelius-Akatemian opinto-oppaat 1981–2020.)

Henkilökohtaista opetusta on saanut pianonsoitossa kirkkomusiikin koulutus-ohjelmassa lukuvuosien 1981–1982 ja 2012–2013 välillä lukuvuodesta riippuen kaksi tai kolme vuotta. Vuosittainen tuntimäärä on molemmissa ollut 32. Lukuvuodesta 2012–2013 lukuvuoteen 2018–2019 saakka pianonsoittoon sai opetusta 1–3 vuotta oman valinnan mukaan; vähimmäisvaatimus oli siis yksi vuosi pianonsoittoa. Lukuvuodesta 2018–2019 lähtien valittavana on ollut 1–2 vuotta. (Sibelius-Akatemian opinto-oppaat 1981–2020.)

Pianonsoiton lisäksi erillisenä kurssina on järjestetty yhden lukuvuoden mittainen Vapaa säestys -opintojakso, joka on vuosien aikana esiintynyt myös nimellä Prima vista ja vapaa säestys. Nykyään Vapaa säestys -opintojaksosta saa neljä opintopistettä, mutta laajuus on matkan varrella vaihdellut. Muutamina lukuvuosina kurssin arviointi tapahtui asteikolla 0–5, mutta suurimman osan ajasta se on ollut, ja on edelleenkin, hyväksytty/hylätty (a/i). Kurssin suorituksiin on alusta alkaen kuulunut kuulustelu/lopputentti, jonka tarkempi sisältö sekä opintojakson tavoitteet ovat vuo-sien mittaan vaihdelleet. (Sibelius-Akatemian opinto-oppaat 1981–2020.)

4 Kyselytutkimus

4.1 Lyhyesti kyselystä

Lähetin sähköisen kyselyn Kuopion hiippakunnan kanttoreille toukokuussa 2019 aiheesta ”Pianonsoitto kanttorin työssä”. Toteutin kyselyn Surveypal -työkalua apuna käyttäen. Kyselylläni tahdoin selvittää muun muassa sen, kuinka paljon ja missä eri tilanteissa kanttorit pianoa käyttävät. Samalla kartoitin myös hieman seurakuntien soitintilannetta. Lukumääräisesti lähetin kyselyn 85:lle kanttorille, joista 46 vastasi. Vastausprosentti oli näin ollen 54,1. Lienee sanomattakin selvää, että tällä vastausprosentilla ei saada todenmukaista kuvaa koko hiippakunnan tilanteesta. Tämä kannattaa muistaa vastauksia luettaessa.

Kysely koostui 48:sta kysymyksestä, joista 46 oli monivalinta- ja 2 avokysymyksiä. Toki paikoitellen, jos monivalinnoista ei löytynyt sopivaa vaihtoehtoa tai halusi perustella vastaustaan, oli mahdollista kirjoittaa myös vapaasti. Monivalinnoissa oli sekä kysymyksiä, joissa oli mahdollista valita vain yksi että kysymyksiä, joissa oli mahdollista valita useampi vaihtoehto. Kaikki kanttorit eivät vastanneet jokaiseen kysymykseen, joten jokaisen kysymyksen kohdalla on erikseen ilmoitettu vastanneiden lukumäärä.

4.2 Kanttoreiden taustat

Kyselyyn vastasi 46 kanttoria. Heistä 65,2 % oli naisia ja 34,8 % miehiä. Iältään vastaajat olivat 25–64 -vuotiaita. Kanttoreista 21,7 % oli 40–44 -vuotiaita ja 17,4 % 45–49 -vuotiaita. 25–29 -vuotiaita ja 55–59 -vuotiaita vastaajia oli yhtä paljon, molempia 13 %. Myös 35–39 -vuotiaita ja 50–54 -vuotiaita oli saman verran; molempia 10,9 %. 8,7 % vastaajista oli 60–64 -vuotiaita ja 4,3 % 30–34 -vuotiaita. Vastaajien joukossa ei ollut alle 25 -vuotiaita eikä yli 64 -vuotiaita.

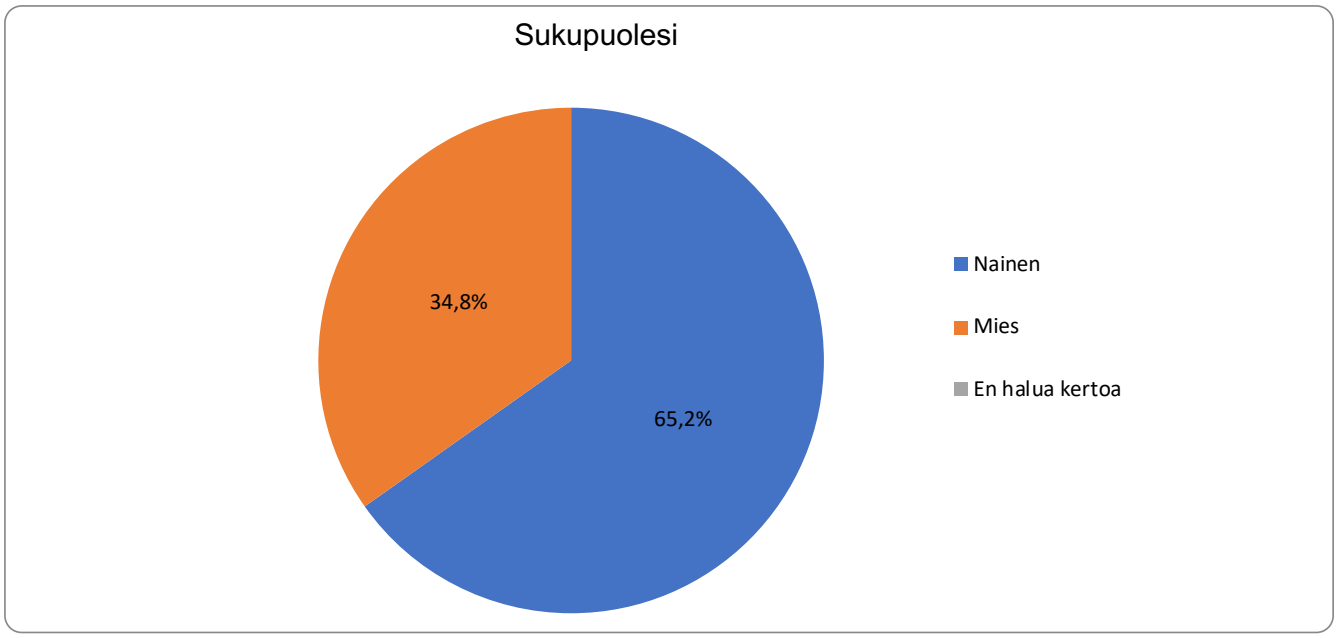

Kuvio 1

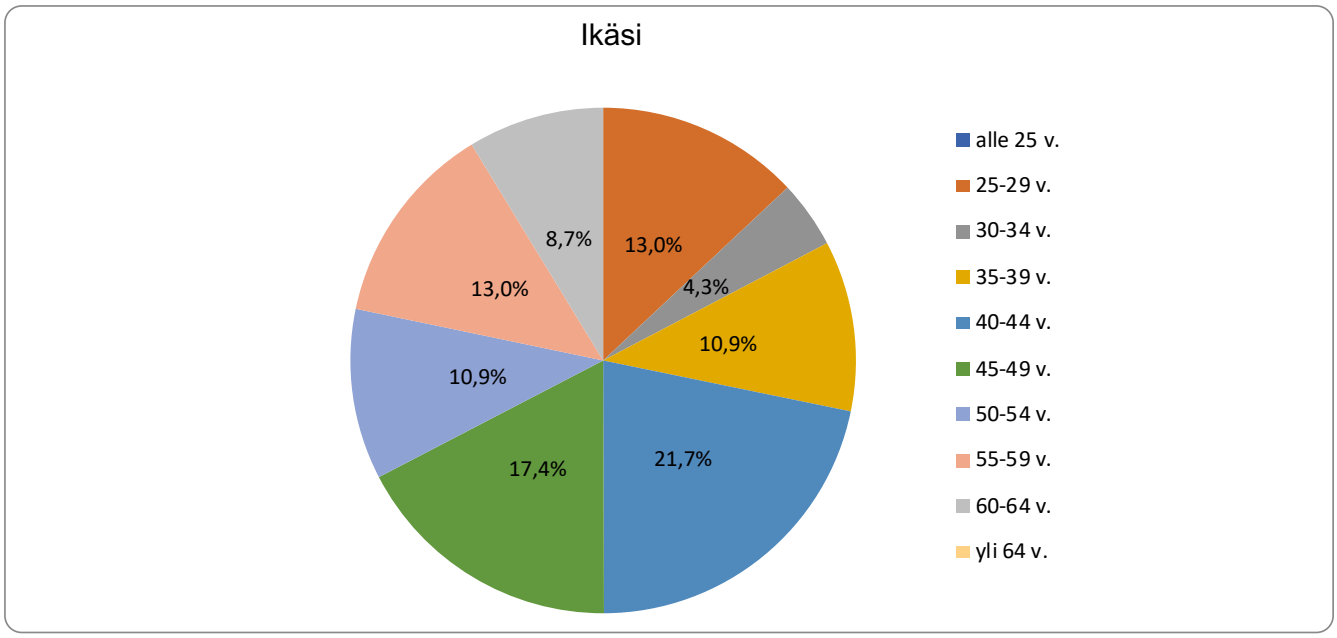

Kuvio 2

Suurin osa (82,6 %) kyselyyn vastanneista kanttoreista oli opiskellut kirkkomusiikkia Sibelius-Akatemian Kuopion yksikössä. Oulun konservatoriossa oli opiskellut 17,4 %, Tampereen konservatoriossa 6,5 % ja Turun konservatoriossa 4,3 %. Sibelius-Akatemian Helsingin yksikössä oli opiskellut 4,3 % vastaajista ja Oulun ammatti-

korkeakoulussa 2,2 %. 2,2 oli opiskellut puolestaan ulkomaisessa musiikki-akatemiassa ja 2,2 % ei missään. (N=46)

Kuvio 3

Kyselyyn vastanneet kanttorit ovat valmistuneet vuosina 1979–2018. Vastaajista yli puolet oli valmistunut 2000-luvulla. Vähiten valmistuneita oli 1970- ja 1980-luvuilla. (N=44)

23,9 % kanttoreista vastasi toimineensa valmistumisen jälkeen alle 5 vuotta kanttorin virassa. 17,4 % ilmoitti toimineensa valmistumisen jälkeen 10–14 vuotta ja 15,2 % 15–19 vuotta kanttorin virassa. Valmistumisen jälkeen 13,0 % vastasi toimineensa virassa 5–9 vuotta ja myöskin 13,0 % 20–24 vuotta. 25–29 vuotta oli toiminut 8,7 %, 30–34 vuotta 4,3 % sekä 35–39 vuotta edelleen 4,3 % vastaajista. Kukaan kanttoreista ei ollut työskennellyt valmistumisensa jälkeen yli 40:tä vuotta virassa. (N=46)

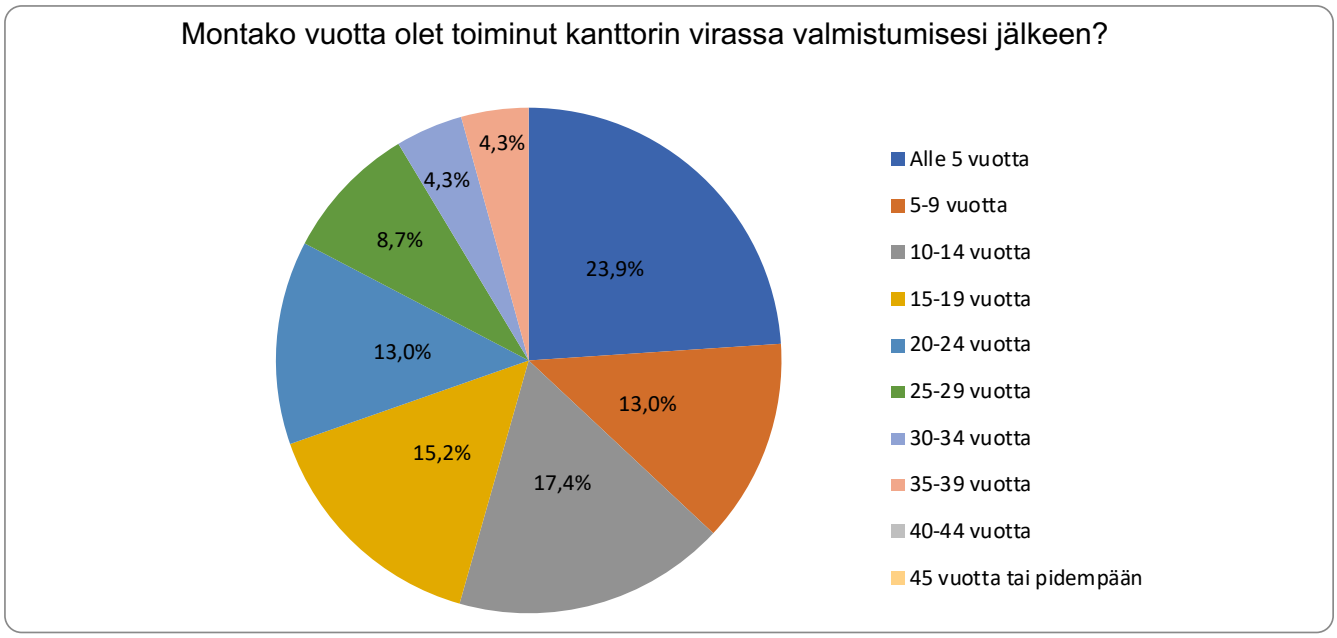

Kuvio 4

23,9 % kanttoreista vastasi työskennelleensä nykyisessä virassaan tai tehtävässään 1–4 ja 19,6 % 5–9 vuotta. 10–14 vuotta nykyisessä virassaan ilmoitti toimineensa 15,2 %, alle vuoden 13,0 % sekä 15–19 vuotta 10,9 % vastaajista. 20–24 vuotta vastasi työskennelleensä 6,5 % ja 25–29 vuotta myöskin 6,5 % kanttoreista. Nykyisessä virassaan 30–34 vuotta ilmoitti toimineensa 2,2 % ja 35–39 vuotta edelleen 2,2 % vastaajista. Yli 40:tä vuotta ei ollut työskennellyt kukaan kanttoreista. (N=46)

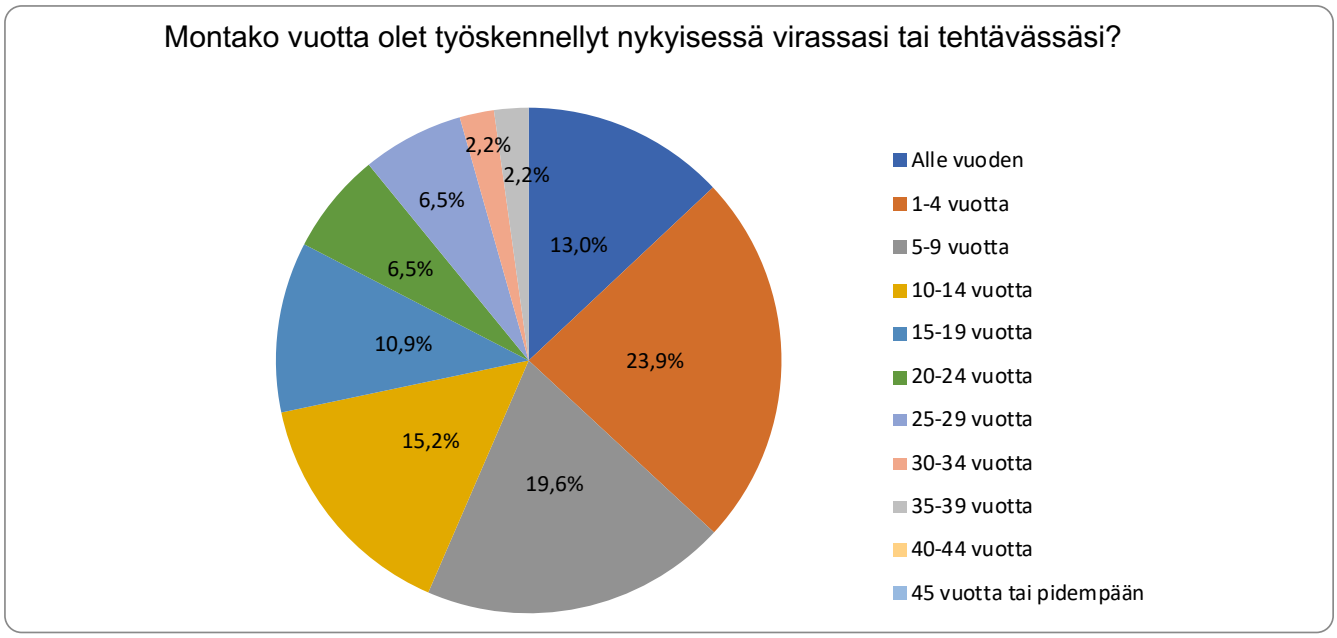

Kuvio 5

Selkeästi suurin osa (67,4 %) vastanneista ilmoitti hoitavansa B-virkaa, eli ylempää korkeakoulututkintoa edellyttävää kanttorin virkaa. 17,4 % vastasi hoitavansa A-virkaa ja 13,0 % puolestaan C-virkaa. Vastaajista 2,2 % ilmoitti hoitavansa 50 %:n määräaikaista virkaa. (N=46)

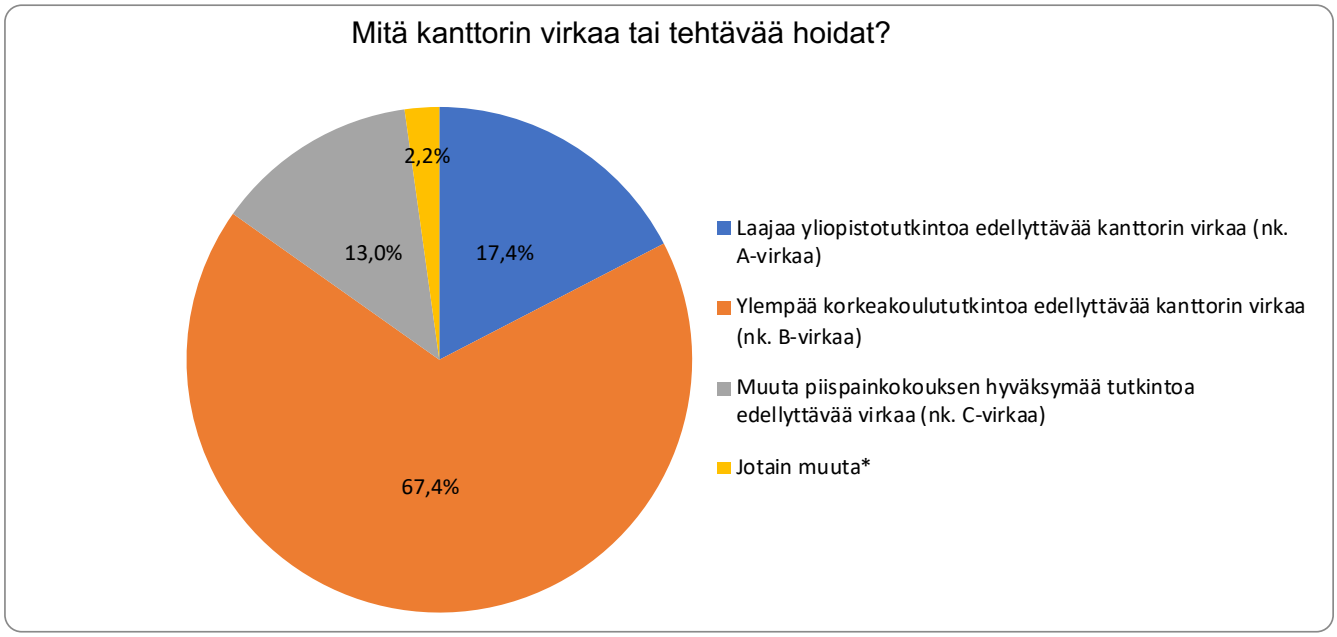

Kuvio 6

Kanttoreista 54,3 % vastasi työskentelevänsä kaupunki- ja 45,7 % maalaisseurakunnassa. (N=46)

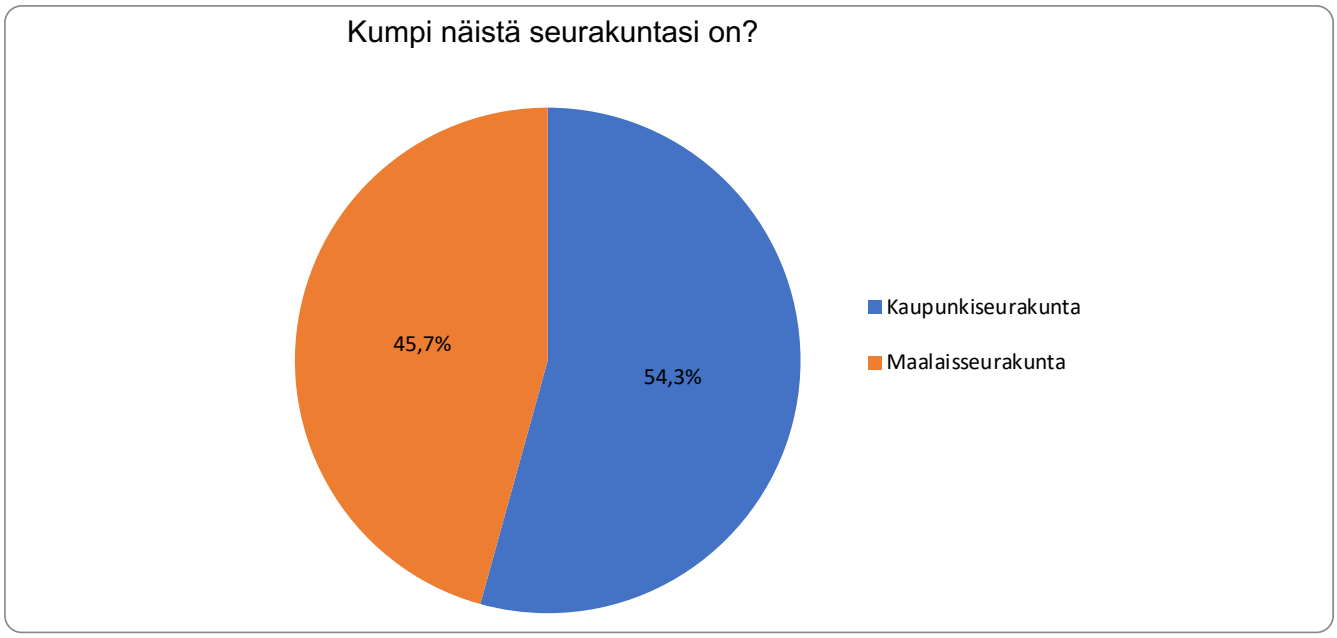

Kuvio 7

4.3 Opinnot

Ennen kirkkomusiikin opintoja suurin osa vastaajista oli opiskellut pianonsoittoa musiikkiopistossa. Toiseksi eniten oli opiskeltu konservatoriossa ja yksityisopetuksessa — molemmissa lähes saman verran. Muita vastauksissa mainittuja paikkoja olivat kansalaisopisto, musiikkileirit, evankelinen opisto, ulkomainen musiikkikoulu sekä musiikkilukio. Myös ala-asteen pianotunnit mainittiin. (N=46)

Kirkkomusiikin opintojen aikana suurin osa vastaajista kertoi opiskelleensa pianonsoittoa sen verran, mitä kirkkomuusikon opintoihin sisältyi. Sitä oli opiskeltu niin Sibelius-Akatemiassa, ammattikorkeakoulussa kuin konservatoriossakin. (N=29)

Valtaosa vastanneista kanttoreista ei kirkkomusiikin opintojen jälkeen enää opiskellut pianonsoittoa. Heistä, jotka jatkoivat pianonsoiton opiskelua, enemmistö opiskeli am-

mattikorkeakoulussa. Osa vastasi käyneensä muutamilla pop/jazz -pianotunneilla. Myös kesäkurssit mainittiin, mutta muuten pianonsoiton opiskelu on ollut itsenäistä ja käytännön työ on toiminut opettajana. (N=26)

Viimeisin tasosuoritus pianosta on kanttoreista useimmilla joko II A, D tai C Sibelius-Akatemiassa. Muutamalla se on Kuopion kirkkomusiikkiosaston 1. kurssi. Vastanneissa oli myös konservatoriossa 3/3 -, ammattikorkeakouluissa C- ja B- sekä Sibelius-Akatemiassa B- ja A-tasosuorituksen tehneitä kanttoreita. (N=41)

Kysymykseen ”Mitä näistä olet opiskellut?” vastasi 42 kanttoria. Heistä kaikki olivat opiskelleet klassista pianonsoittoa. Lisäksi pop/jazzia oli opiskellut 16,7 % ja 14,3 % jotain muuta. Jotain muuta -vastanneista lähes kaikki olivat opiskelleet vapaata säestystä, mutta myös kansanmusiikki mainittiin.

Kuvio 8

Kysyttäessä, kokiko vastaaja saaneensa riittävästi opetusta pianonsoitosta kirkkomusiikin opinnoissaan, jopa 43,5 % koki, ettei ollut saanut. (N=46) Heistä melkein kaikki, 95,5 %, olisivat kaivanneet lisäopetusta nimenomaan vapaaseen säestykseen. Klassisen musiikin soittamiseen olisi kaivannut lisäopetusta 9,1 % ja johonkin muuhun myös 9,1 %. Johonkin muuhun -vastanneet olisivat tahtoneet keskittyä pianolla soitettavaan messumusiikkiin sekä monipuoliseen prima vista -säestykseen, sisältäen myös transponoinnin.

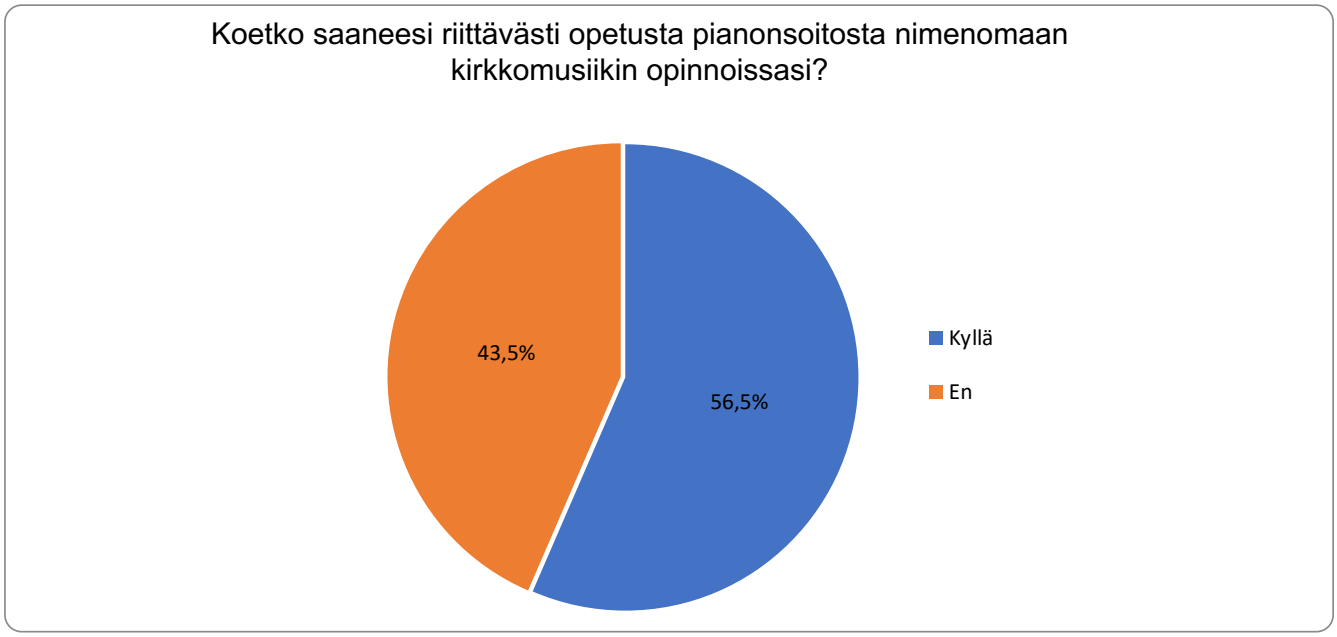

Kuvio 9

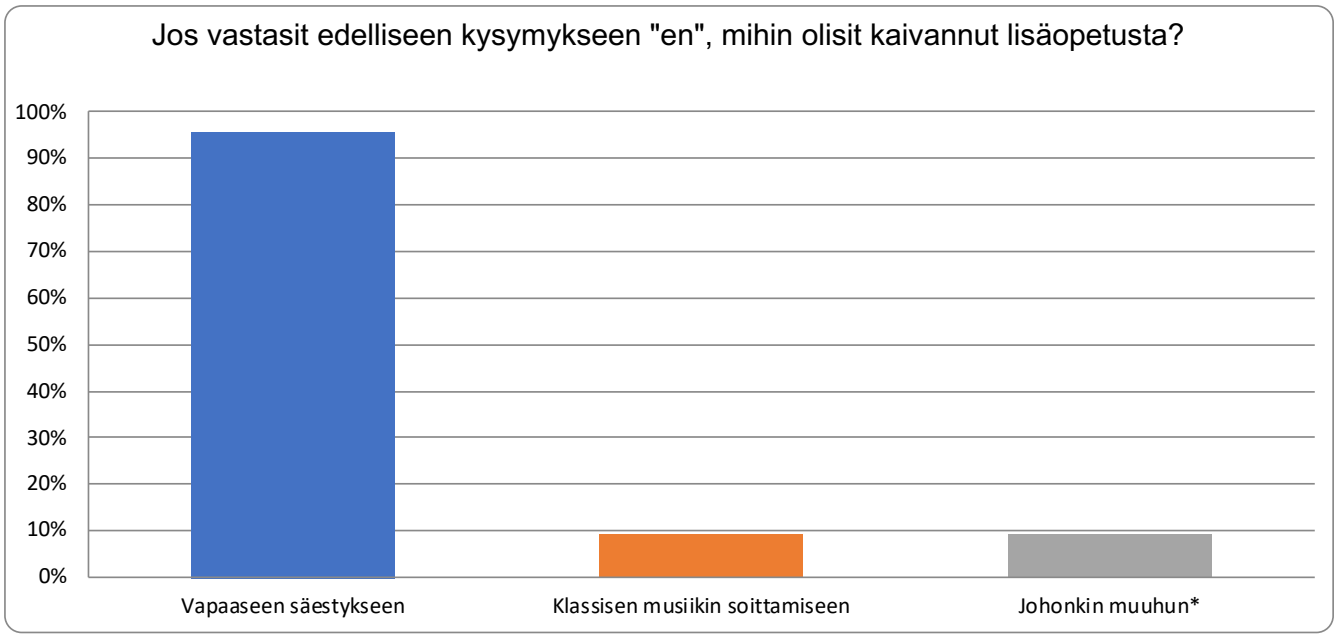

Kuvio 10

4.4 Seurakuntien soittimet ja niiden kunto

4.4.1 Seurakuntien soittimet

Kyselyn mukaan seurakunnissa on instrumentteina eniten useita akustisia pianoja (93,5 %:lla seurakunnista). Toiseksi eniten on useita digitaalisia pianoja (63,0 %:lla seurakunnista). 47,8 %:lla seurakunnista on yksi akustinen flyygeli ja 34,8 %:lla useampia. Yksi digitaalinen piano löytyy 28,3 %:lta kyselyyn vastanneiden kanttoreiden seurakunnista ja yksi digitaalinen flyygeli 10,9 %:lta. Useampia digitaalisia flyygeleitä ei ole missään vastanneiden seurakunnissa ja vain 2,2 %:lla on yksi akustinen piano. (N=46)

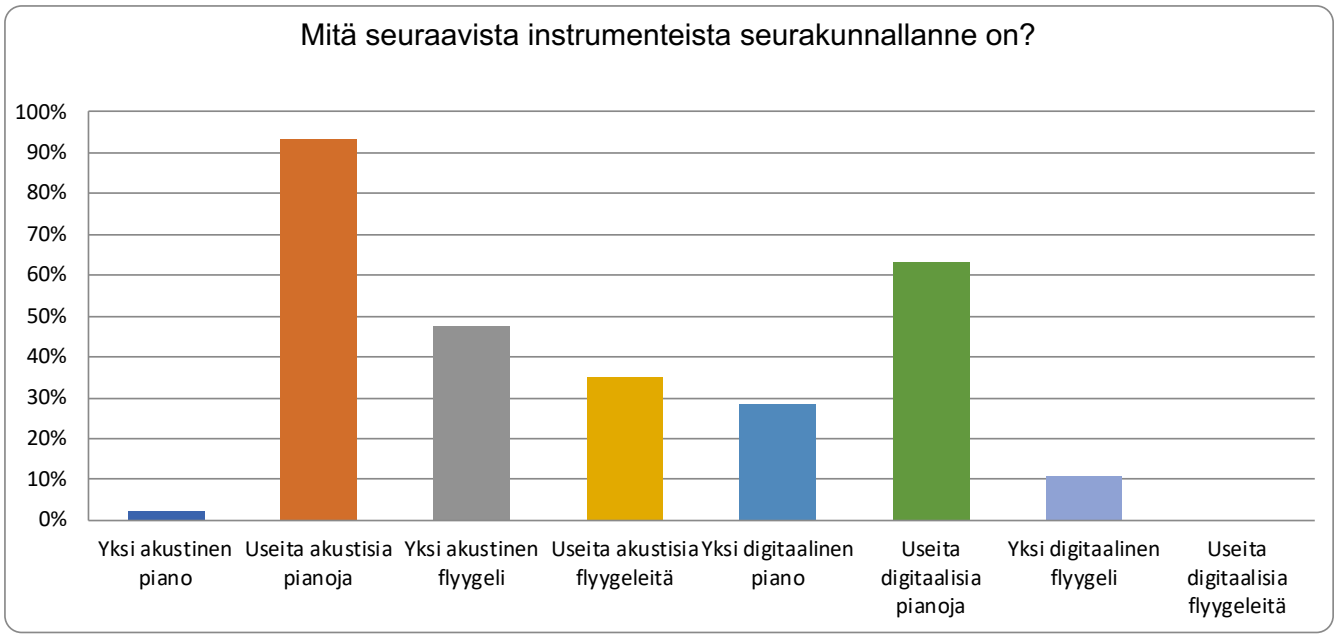

Kuvio 11

Kysyttäessä, missä seurakuntasi tiloissa on akustinen piano, kolme paikkaa nousi selkeästi esiin muista vaihtoehdoista. Akustisia pianoja on seurakuntatalolla 91,3 %:lla, kirkossa 67,4 %:lla ja leirikeskuksessa 71,7 %:lla seurakunnista. (N=46) Akustisten flyygeleiden suhteen tilanne on melko selkeä; flyygeli löytyy kirkosta 61,4 %:lta ja seurakuntatalolta 52,3 %:lta kysymykseen vastanneiden kanttoreiden seurakunnista. 6,8 %:lla on akustinen flyygeli siunauskappelissa ja 11,4 %:lla sitä ei ole missään. (N=44)

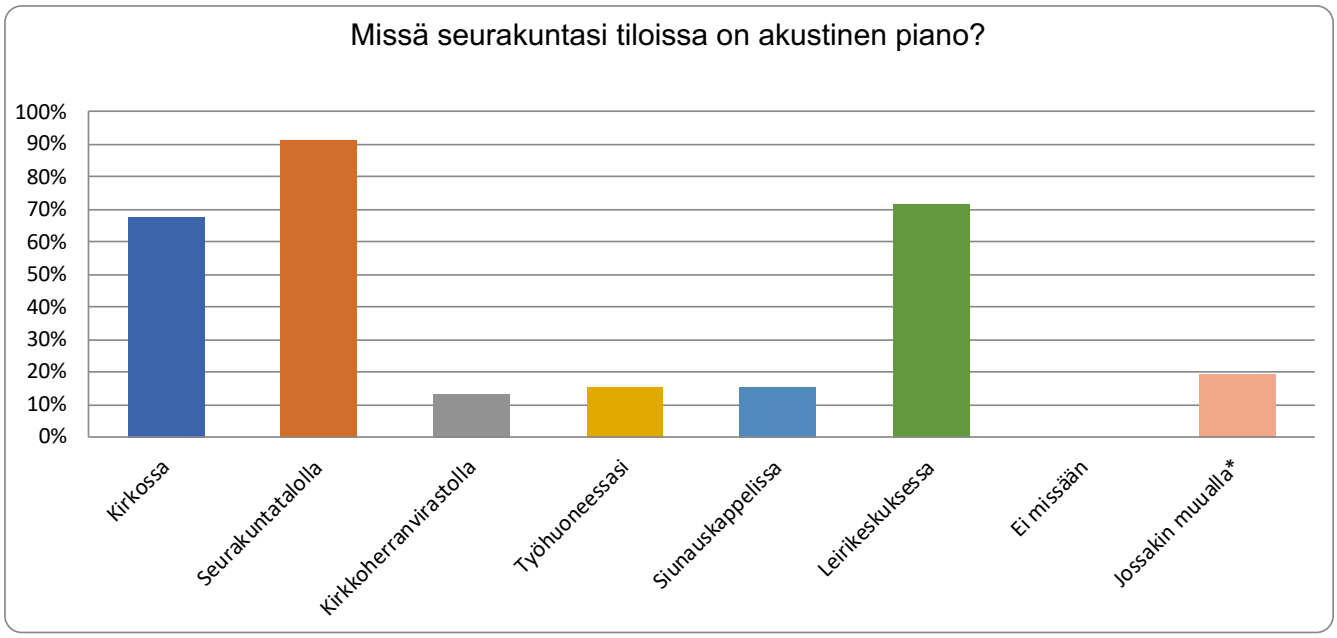

Kuvio 12

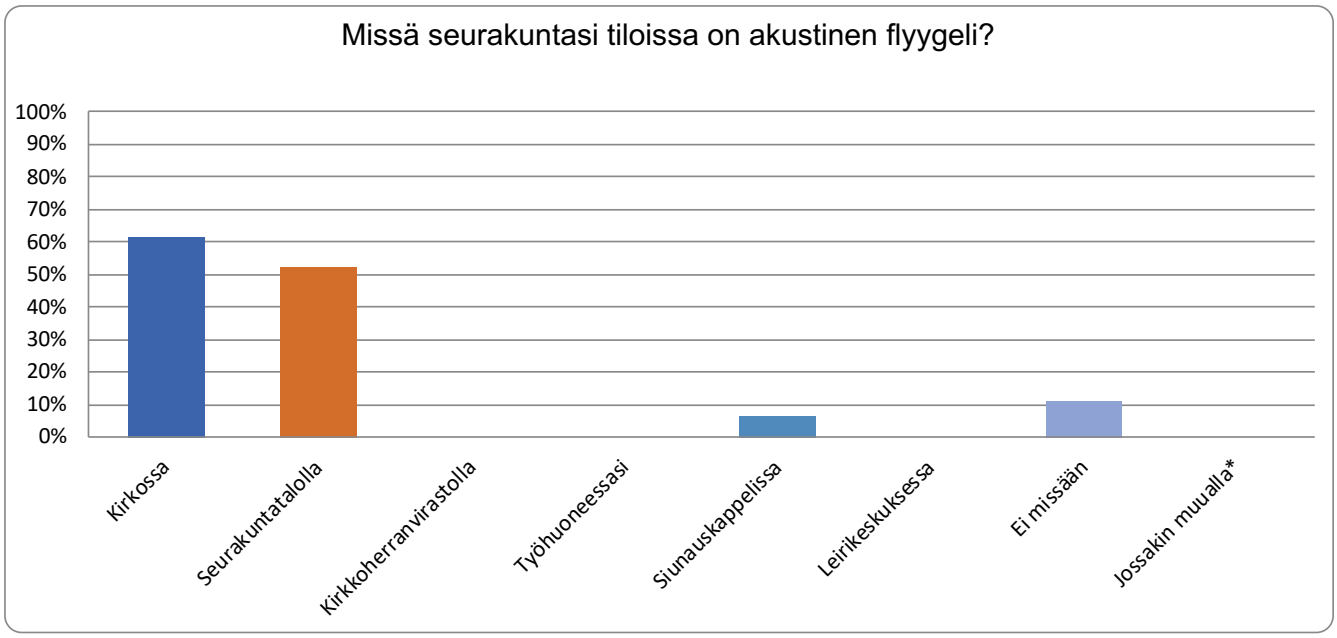

Kuvio 13

Digitaalinen piano on vastaajien seurakunnista 48,9 %:lla kirkossa, 40,0 %:lla seurakuntatalolla ja 35,6 %:lla kanttorin työhuoneessa. 28,9 %:lla kyseinen instrumentti löytyy leirikeskuksesta ja 24,4 %:lla jostakin muualta. Jossakin muualla -vastanneista suurin osa kuljettaa soitinta mukana. Vastauksissa mainittiin myös, että

digitaalinen piano löytyy bändihuoneesta/nuorten tilasta, luokka-/opetustilasta, päiväkerhotilasta sekä kokoustilasta. Kyseinen instrumentti on 15,6 %:lla seurakunnista siunauskappelissa ja 4,4 %:lla ei missään. (N=45) Sen sijaan digitaalista flyygeliä ei ole ollenkaan 84,6 %:lla kysymykseen vastanneiden kanttoreiden seurakunnista. 7,7 %:lla sellainen kuitenkin löytyy kirkosta, 7,7 %:lla seurakuntatalolta sekä 2,6 %:lla siunauskappelista. (N=39)

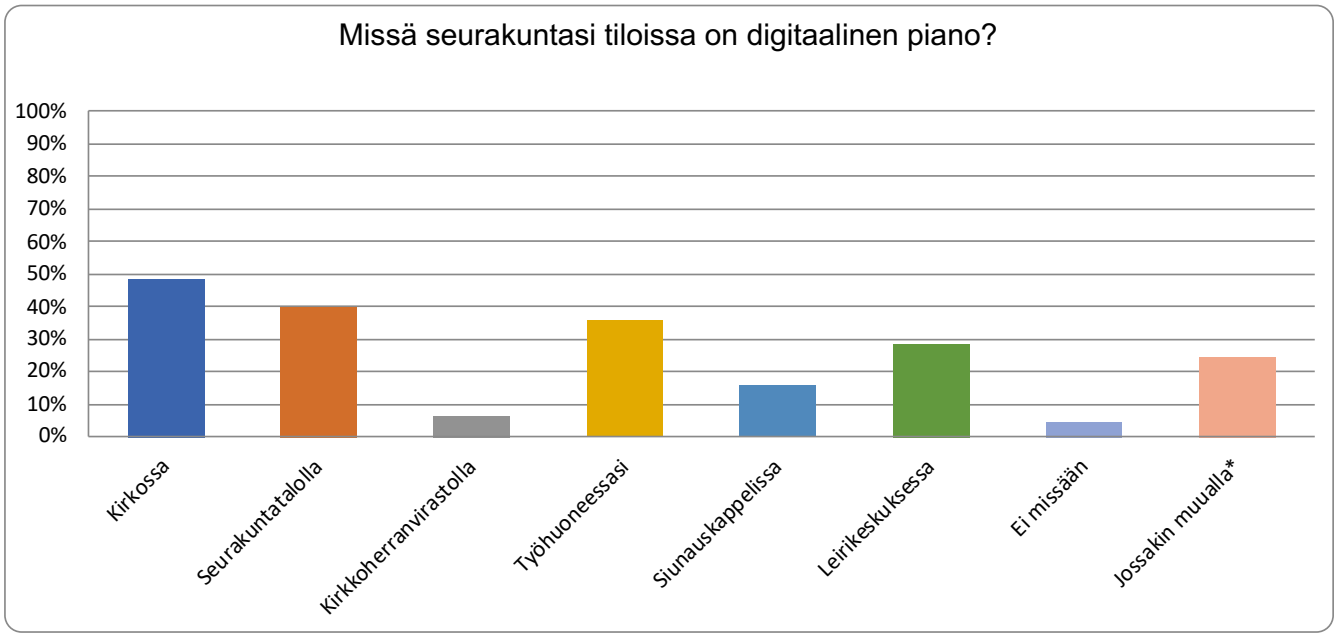

Kuvio 14

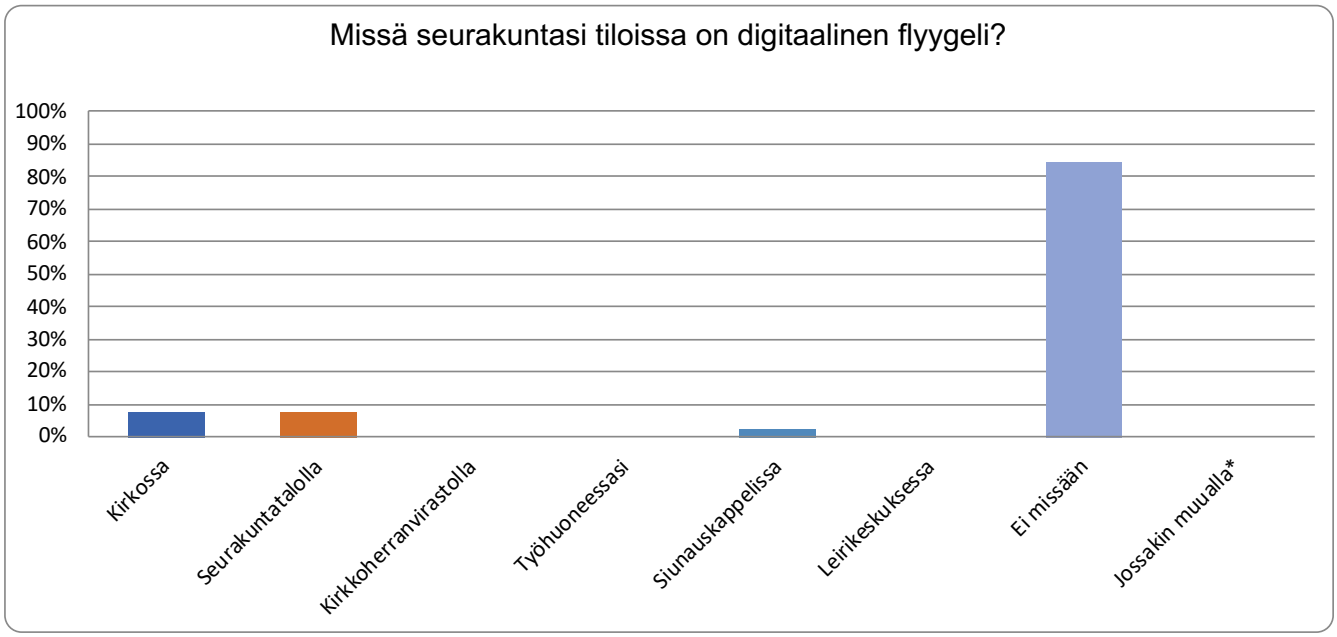

Kuvio 15

Kysymykseen ”Missä seurakuntasi tiloissa käytät pianoa/flyygeliä eniten?” ehdoton enemmistö (89,1 %) vastasi käyttävänsä pianoa/flyygeliä eniten seurakuntatalolla. Toiseksi yleisin paikka oli vastausten perusteella kirkko; siellä sitä eniten ilmoitti käyttävänsä 32,6 %. Kanttoreista 4,3 % vastasi käyttävänsä pianoa/flyygeliä eniten työhuoneessaan ja 4,3 % leirikeskuksessa. 2,2 % ilmoitti käyttävänsä pianoa/flyygeliä eniten jossain muualla, tässä tapauksessa päiväkerhotilassa. (N=46)

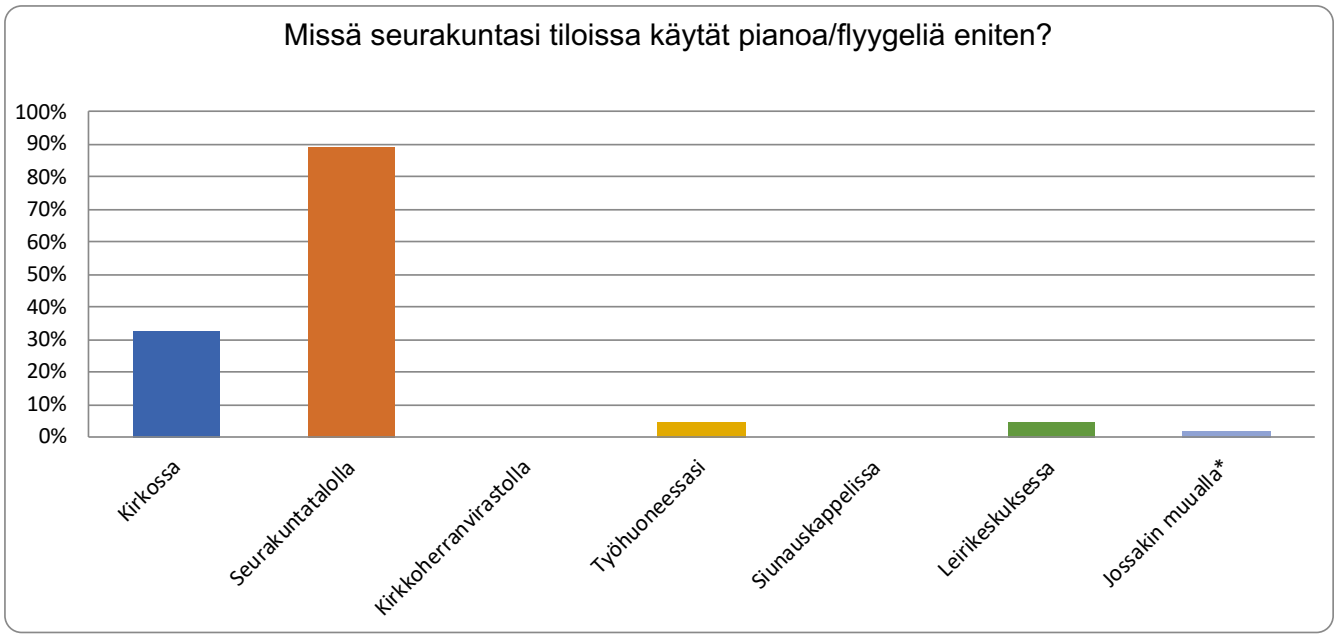

Kuvio 16

44,2 % vastaajista oli sitä mieltä, että piano/flyygeli sopii heidän kotikirkkonsa akustiikkaan hyvin, kun taas 41,9 % kanttoreista vastasi sen sopivan erinomaisesti. Kohtalaisesti pianon/flyygelin arvioi kotikirkkonsa akustiikkaan sopivan 14,0 %. (N=43)

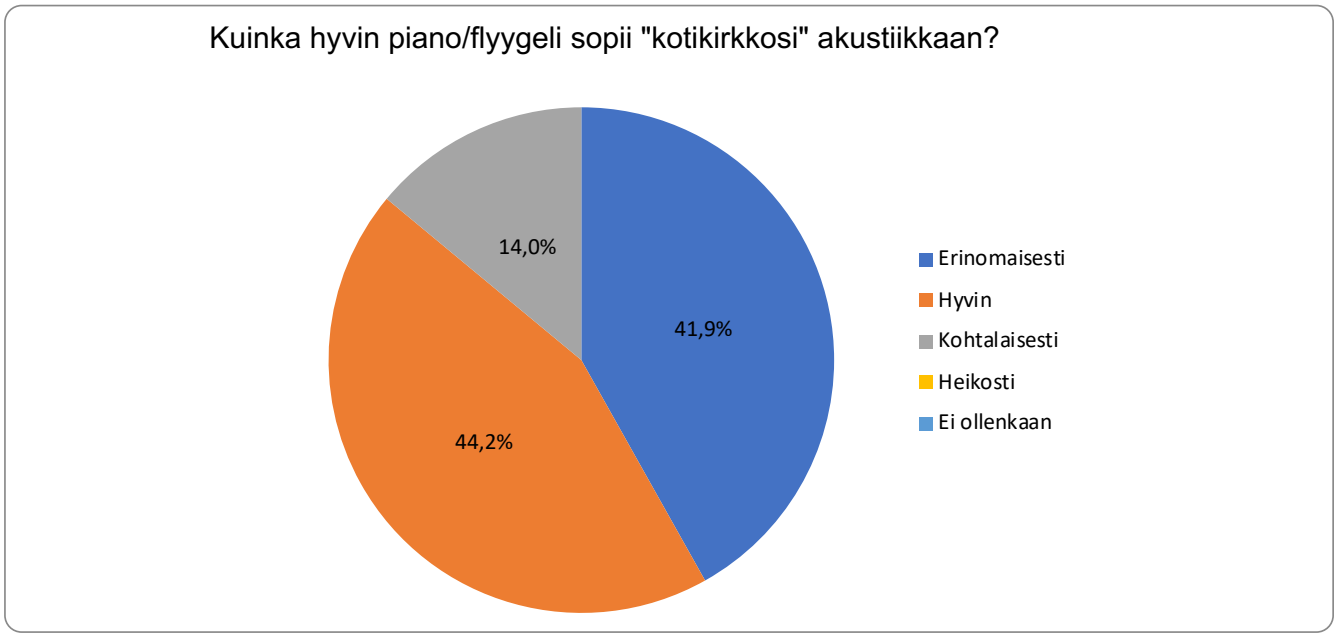

Kuvio 17

Perusteluiksi annettiin muun muassa seuraavia yksittäisiä kommentteja:

- Kirkko ei ole liian kaikuisa eikä iso pianolle.
- Kirkkomme on akustisesti hyvä konsertteihinkin.
- Kivikirkko, jossa akustiikka hyvä. Urut parempi instrumentti säestää virsiä ja muutakin. Pianon ääni kolkko.
- Hyvä soitin soi hyvin. Tosin jos käytössä on äänentoisto, käytän digipianoa. Akustisesta ei saa mikitettynä ulos yhtä tasapainoista ja hyvää soundia.
- Liian voimakas soitto usein puuroutuu joissakin kirkoistamme; muuten hyvä
- Kaikuisa tila on akustiselle musiikille hieno, mutta jos kirkossa on vähän väkeä, pianon ääni on toisaalta puuroinen liiallisessa kaiussa.
- Tasokas flyygeli soi hyvin katedraaliakustiikassa.
- Meillä on 4 vuotta vanha Yamaha C5x flyygeli, joka on hankittu juuri meidän kirkkotilaa varten ja soi hienosti sekä hiljaa että kovaa. Juuri sopiva.
- Vanha puukirkko ja Yamaha U3 - toimii!
- Pääkirkossa iso akustiikka, jossa pianon jotkin taajuudet korostuvat ja akustiikka sotkee soinnin helposti, pedaalin käytön suhteen pitää olla tarkkana.
- Kova ja korkea betonikirkko soi paremmin pianon, kuin urkujen tasaisen äänen kanssa.
- Meillä on suhteellisen iso puukirkko ja akustiikka tukee ylipäätään musiikkia ja antaa sille hyvin tilaa. Toisaalta sitten kun kirkko on lähes täysi - syö se kirkon hyvää kaikua. Silloin piano tuntuu toisinaan jäävän vähän vaisuksi eikä siitä saa riittävästi tukea esimerkiksi yhteislaulujen säestämiseen.
- Pystypiano isossa kirkkotilassa hukkuu välillä ilman mikitystä.
- Kirkkomme on suuri kivikirkko ja malliltaan laivakirkko. Akustiikka on erinomainen.
- Kirkossa digitaalipiano, niin ei niin hyvin kuin akustinen piano sopisi. Akustista ei kuitenkaan mahdollista pitää suurten kosteus/lämpötilavaihteluiden vuoksi.
- Hyvä flyygeli soi suuressa tilassa kauniisti, mutta sointi ei tietenkään täytä tilaa samalla tavalla kuin urut. Tarkemmin en ole vielä joutanut analysoimaan.

Kyselyyn vastanneista 43,5 % käyttää työssään eniten akustista pianoa ja 37,5 % akustista flyygeliä. Digitaalisista soittimista pianoa käyttää työssään eniten 13,0 % ja flyygeliä 6,5 % kanttoreista. (N=46)

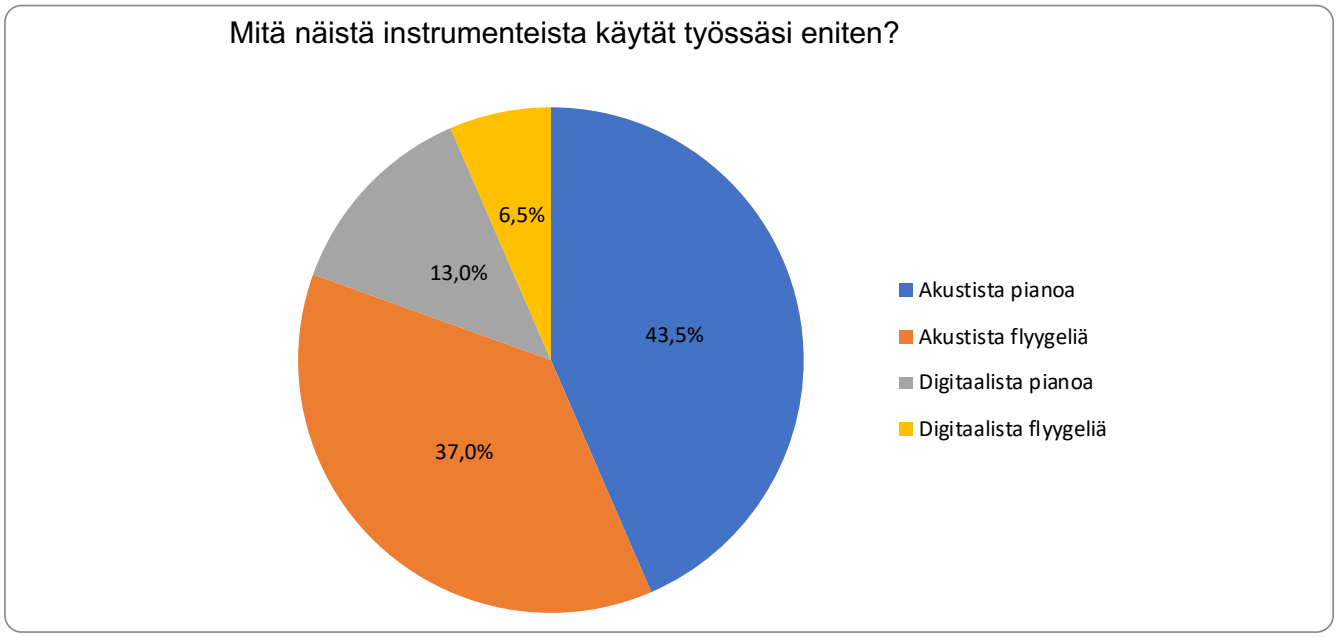

Kuvio 18

4.4.2 Seurakuntien soitinten kunto

Vastaajista 60,9 % ilmoitti akustisten pianojen kunnon olevan seurakunnassaan keskimäärin hyvä ja 32,6 % keskinkertainen. 4,3 % oli sitä miltä, että akustisten pianojen kunto on erittäin hyvä, kun taas 2,2 % koki, että kyseisten instrumenttien keskimääräinen kunto on huono. Kukaan ei kuitenkaan ollut sitä mieltä, että tilanne olisi erittäin huono akustisten pianojen kunnon suhteen. (N=46)

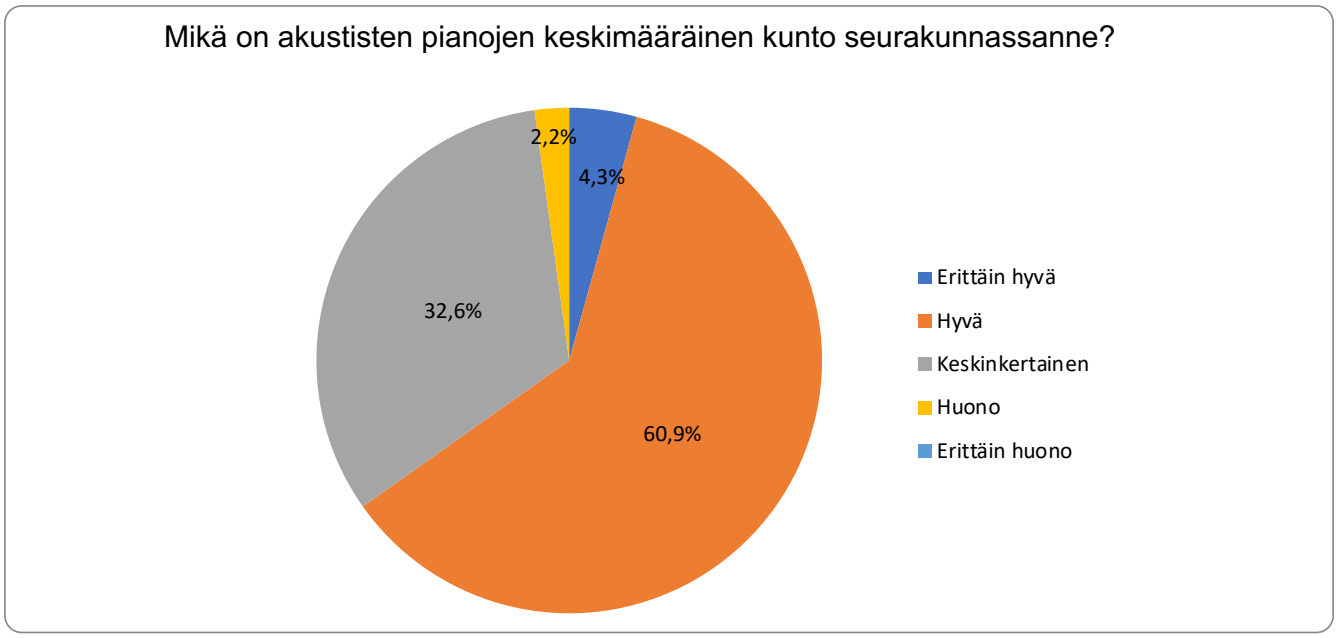

Kuvio 19

Akustisten flyygeleiden keskimääräinen kunto koettiin pianoja paremmaksi. 51,3 % vastanneista ilmoitti akustisten flyygeleiden olevan keskimäärin hyvässä ja 35,9 % erittäin hyvässä kunnossa. Keskinkertaiseksi näiden instrumenttien kunnon koki 7,7 % ja huonoksi 5,1 % kanttoreista. (N=39)

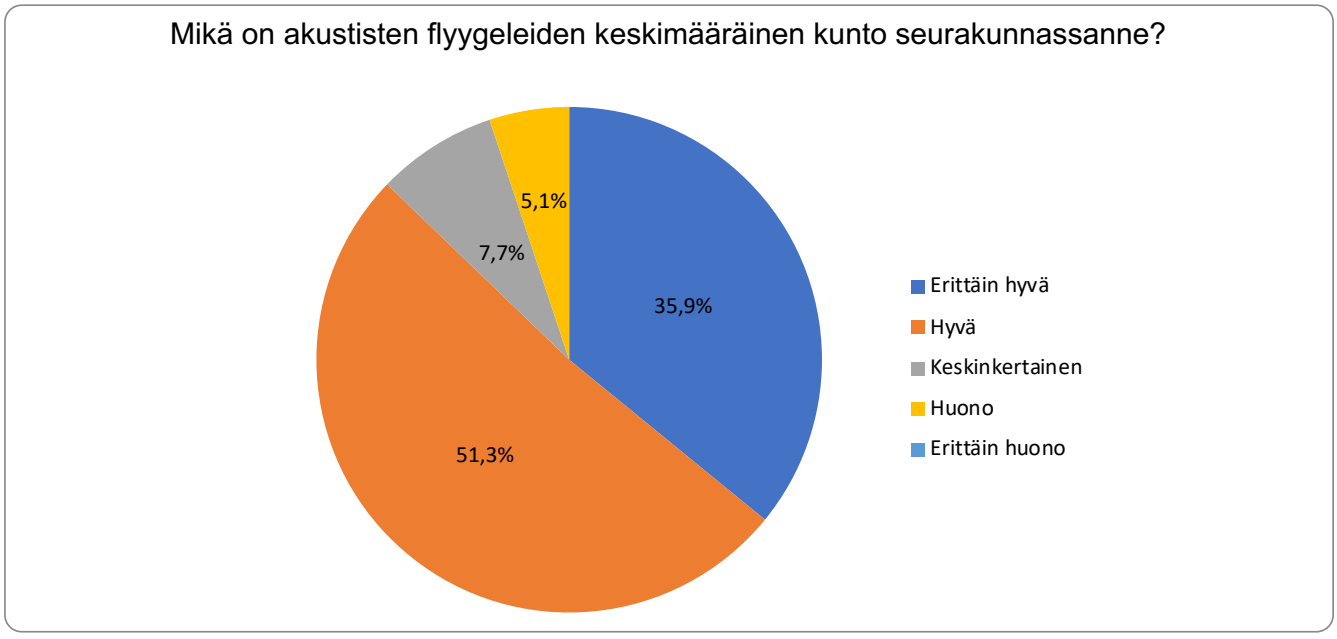

Kuvio 20

Digitaalisten pianojen ja flyygeleiden keskimääräisestä kunnosta kysyttäessä 48,8 % vastanneista koki sen hyväksi ja 36,6 % keskinkertaiseksi. 12,2 % ilmoitti digitaalisten instrumenttien kunnon olevan erittäin hyvä, kun taas huonoksi keskimääräisen kunnon koki 2,4 %. Tässäkään kukaan ei kuitenkaan kokenut instrumenttien kuntoa erittäin huonoksi. (N=41)

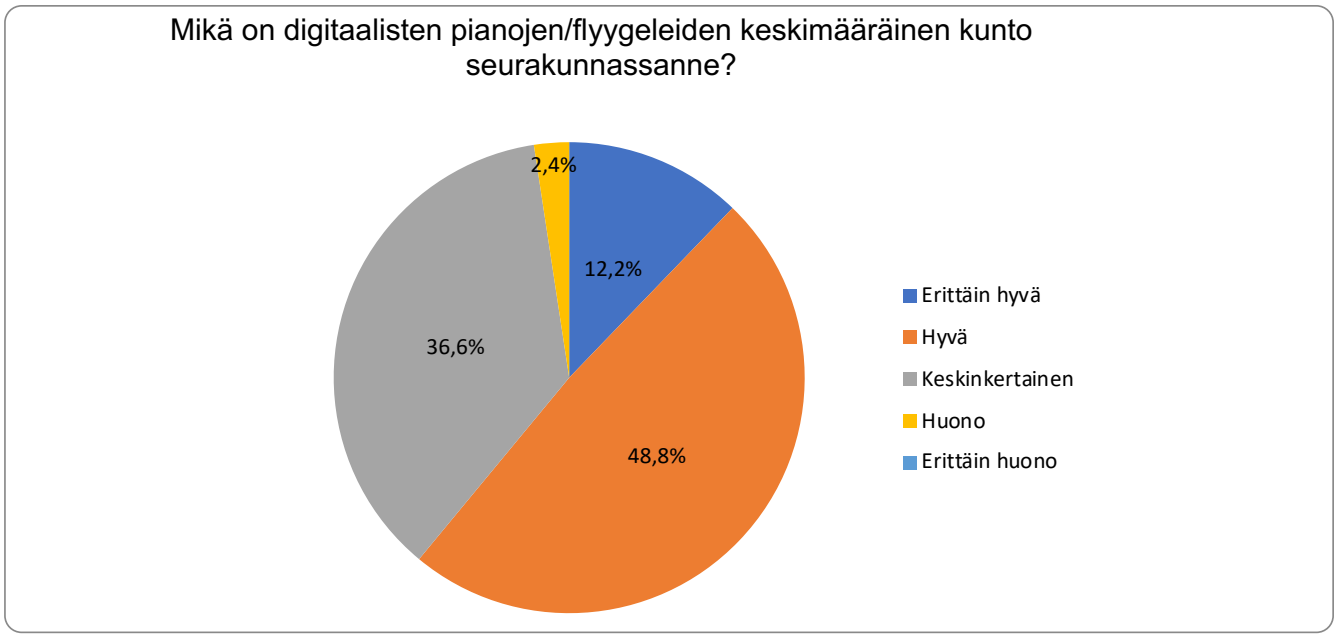

Kuvio 21

68,9 % vastaajista ilmoitti, että seurakunnan runsaasti käytettäviä akustisia pianoja ja/tai flyygeleitä viritetään aina tarpeen vaatiessa, mutta kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa. 24,4 % vastasi niitä viritettävän joka vuosi ja 6,7 % joka toinen tai kolmas vuosi. (N=45)

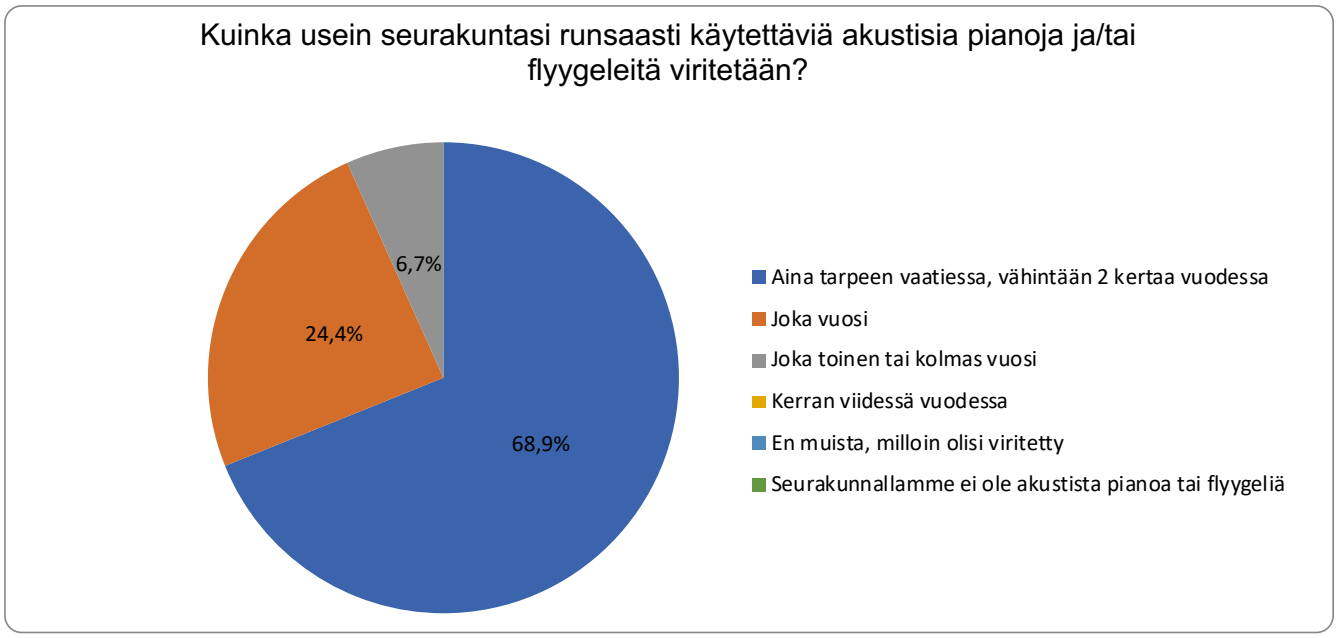

Kuvio 22

Harvemmin käytettävien akustisten pianojen ja/tai flyygeleiden virityksestä kysyttäessä vastauksissa oli hieman enemmän hajontaa. Puolet (50 %) vastaajista ilmoitti, että nämä instrumentit viritetään vuosittain. 19,6 % vastasi virityksen tapahtuvan aina tarvittaessa, mutta vähintään kahdesti vuodessa. Saman verran, 19,6 %, ilmoitti virityksen tapahtuvan joka toinen tai kolmas vuosi. Vastaajista 8,7 % ei muista, milloin seurakunnan harvemmin käytettäviä akustisia pianoja ja flyygeleitä olisi viritetty, ja 2,2 % arvioi virityksen tapahtuvan näiden instrumenttien osalta kerran viidessä vuodessa. (N=46)

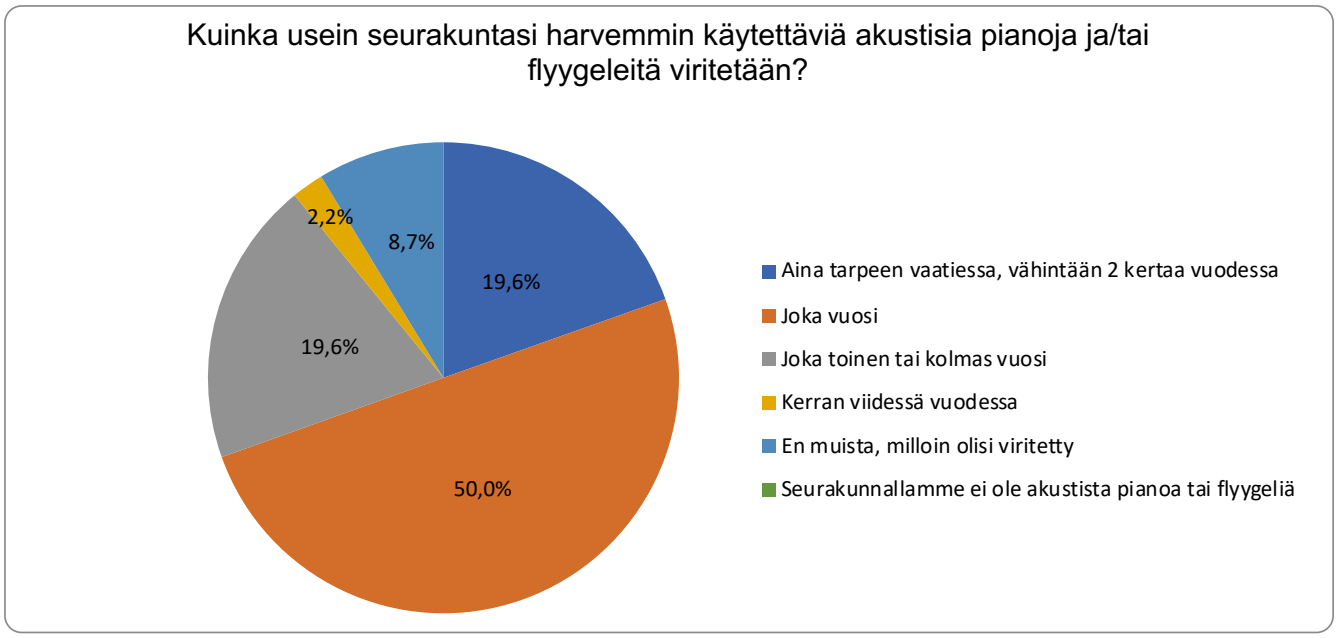

Kuvio 23

Kysyttäessä kanttoreilta, vaikuttaako seurakunnan pianojen ja/tai flyygeleiden kunto heidän halukkuuteensa käyttää niitä työssään, 54,3 % vastasi myöntävästi, kun taas 45,7 % kieltävästi. (N=46)

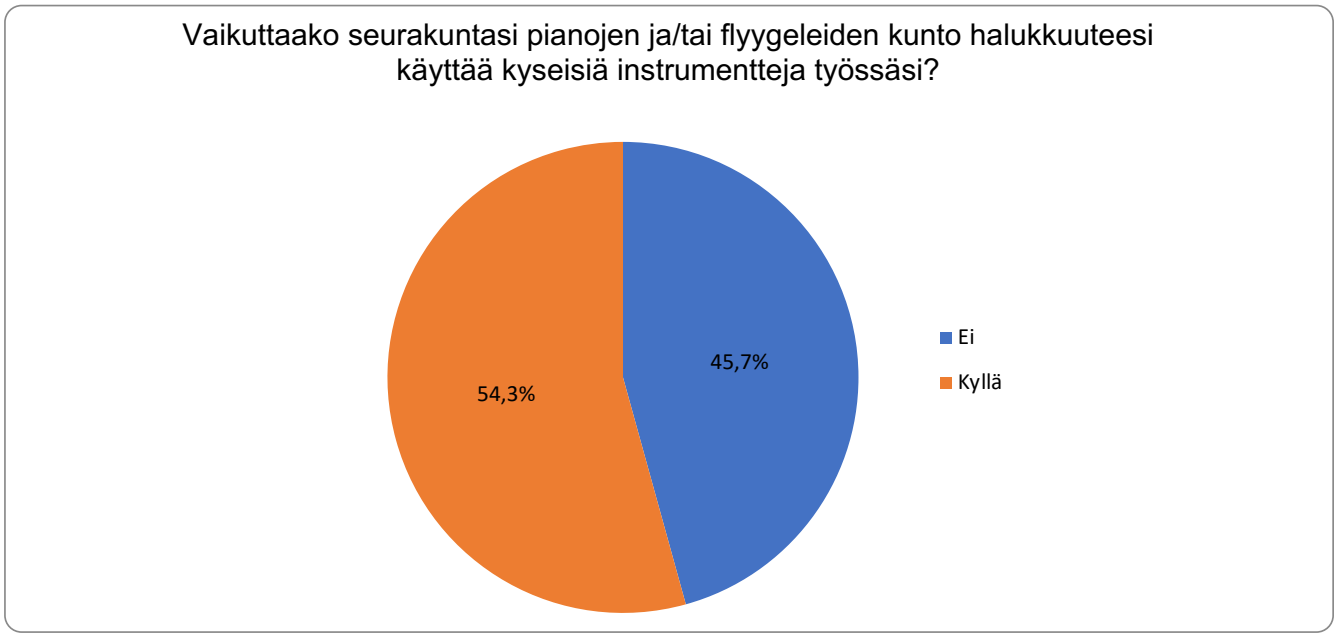

Kuvio 24

Vastauksia perusteltiin muun muassa seuraavilla yksittäisillä kommenteilla:

- Monissa tilanteissa piano on ainoa mahdollinen instrumentti sen kunnosta ja vireydestä riippumatta. Esim. kuoroharjoitukset, muistotilaisuudet…
- On tarkoituksenmukaista että työvälineet ovat kunnossa.
- Korva tottuu kaikkeen, kylillä törmää niin karmeassa virityksessä oleviin soittimiin, ja niillä mennään…
- Akustisia pianoja en komppaustyyliseen soittoon juurikaan käytä… Kaksi syytä: vire ja äänenvoimakkuus. Soittimen pitäisi olla aika huippukunnossa että sillä saa hyvän soundin myös hiljaa soittaessa. Digitaalipianossa se onnistuu aina.
- Tilaan, jossa on huono akustinen piano, vien mieluummin kannettavan sähköpianon mukanani.
- Hieman epävireessä olevalla soittimella voi vielä soittaa joissakin tilanteissa, mutta räikeä epävireys tekee soittamisen epämiellyttäväksi
- Kirkon vuosi sitten ostettu Yamaha- flyygeli innostaa soittamaan sitä mahtavan sointinsa takia.
- Hyväkuntoinen soitin houkuttelee käyttämään sitä ja kutsumaan muitakin sillä esiintymään.
- Seurakunnassamme soittimet ovat aina olleet hyväkuntoisia ja -laatuisia, joten sitä ei varsinaisesti osaa ajatella halukkuutena soittamiseen. Soitinten kuuluukin olla hyväkuntoisia. Jos tilanne olisi päinvastainen, se todennäköisesti vaikuttaisi negatiivisesti soittohalukkuuteen.
- Aikaisemmin toisessa kirkossa oli todella vaatimaton piano, siihen ei mielellään koskenut. Kun ostettiin kunnon soitin, niin sitähän näppäilee mieluusti.
- Tilanteen mukaan mennään. Toki flyygelillä improvisointi on eri asia, kuin heikkokuntoisella pystypianolla, muttei se vaikuta. Käytän mieluummin akustisia instrumentteja, kuin sähköisiä.
- Ihana flyygeli houkuttelee kyllä soittamaan.
- Koen olevani jossain määrin pianisti taustani vuoksi. Koen, että soittimien pitää olla kunnossa ja vireessä, että niillä on mielekästä soittaa.
- Soiva soitin antaa mielekkyyden soittamiseen.

4.5 Kanttoreiden pianon käyttö

4.5.1 Pianon käyttö yleisesti

Kyselyyn vastanneista 43,5 % pitää itseään keskinkertaisena ja 39,1 % hyvänä pianistina. Erinomaisena pianistina itseään pitää 6,5 %. 8,7 % vastaajista kokee olevansa taidoiltaan vaatimattomia, mutta he kuitenkin selviävät. 2,2 % pitää pianonsoittotaitoaan heikkona. (N=46)

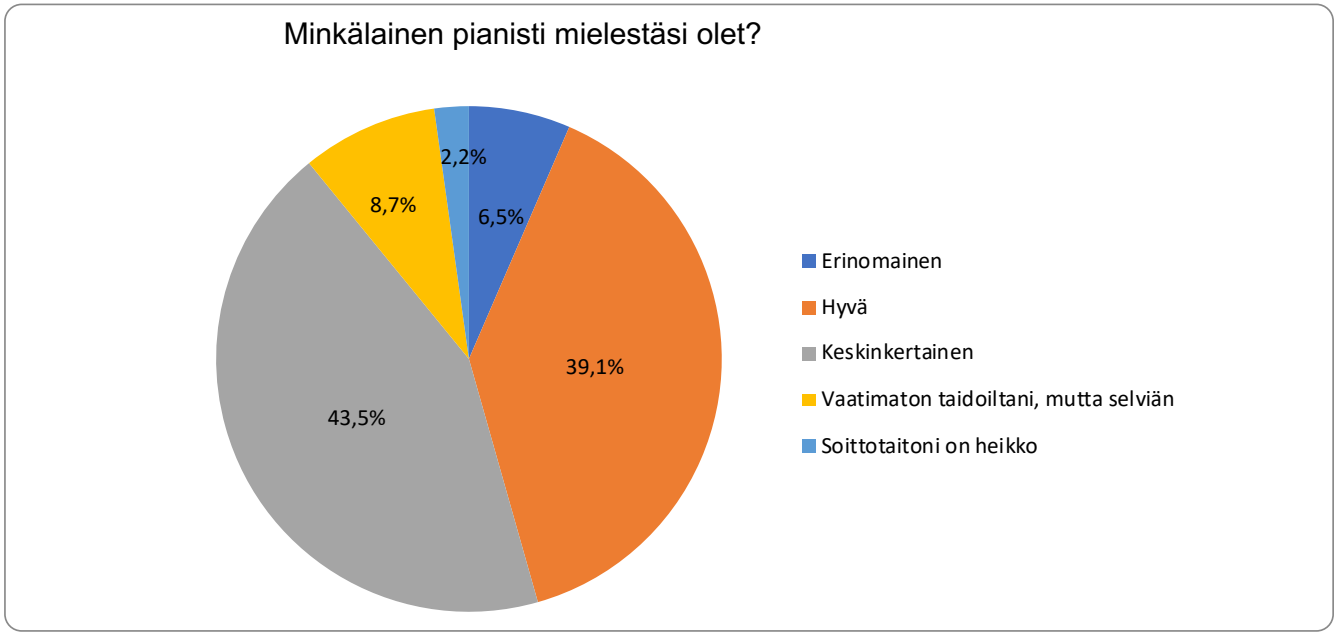

Kuvio 25

Kysyttäessä kanttoreilta, kuinka usein heidän tulee käytettyä pianoa työhönsä liittyen, 32,6 % vastasi käyttävänsä sitä päivittäin. Edelleen 32,6 % ilmoitti käyttävänsä pianoa 4-6 päivänä ja 30,4 % 2-3 päivänä viikossa. Vain yhtenä päivänä viikossa pianoa vastasi käyttävänsä 4,3 %. (N=46)

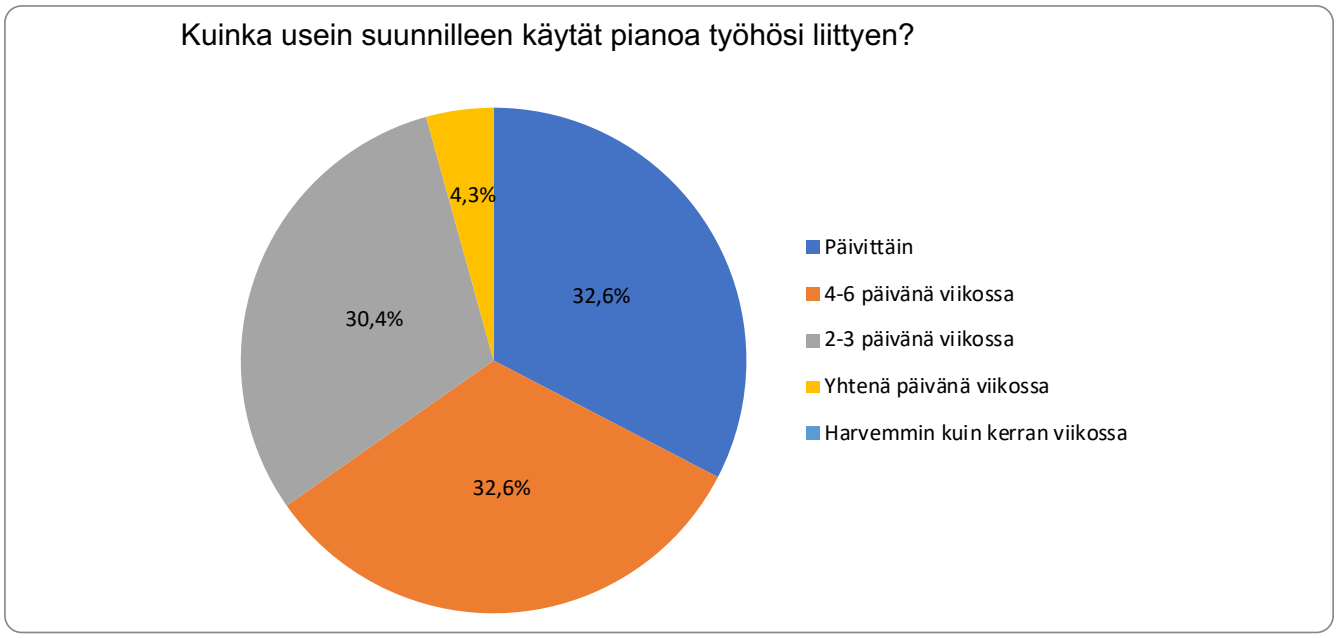

Kuvio 26

Yli puolet, 52,2 %, vastaajista ilmoitti käyttävänsä pianoa työssään yhtä paljon niin klassisen musiikin soittamiseen, perinteiseen virsien säestämiseen koraalikirjasta kuin vapaaseen säestämiseen ja kuorotyöskentelyynkin. 19,6 % vastasi käyttävänsä pianoa eniten apuvälineenä kuoroa harjoitettaessa, 17,4 % vapaassa säestyksessä ja 6,5 % perinteisessä virsisäestyksessä. Johonkin muuhun pianoa ilmoitti käyttävänsä 4,3 % kyselyyn vastanneista. (N=46) ”Johonkin muuhun” vastanneet mainitsivat muun muassa solistien säestämisen.

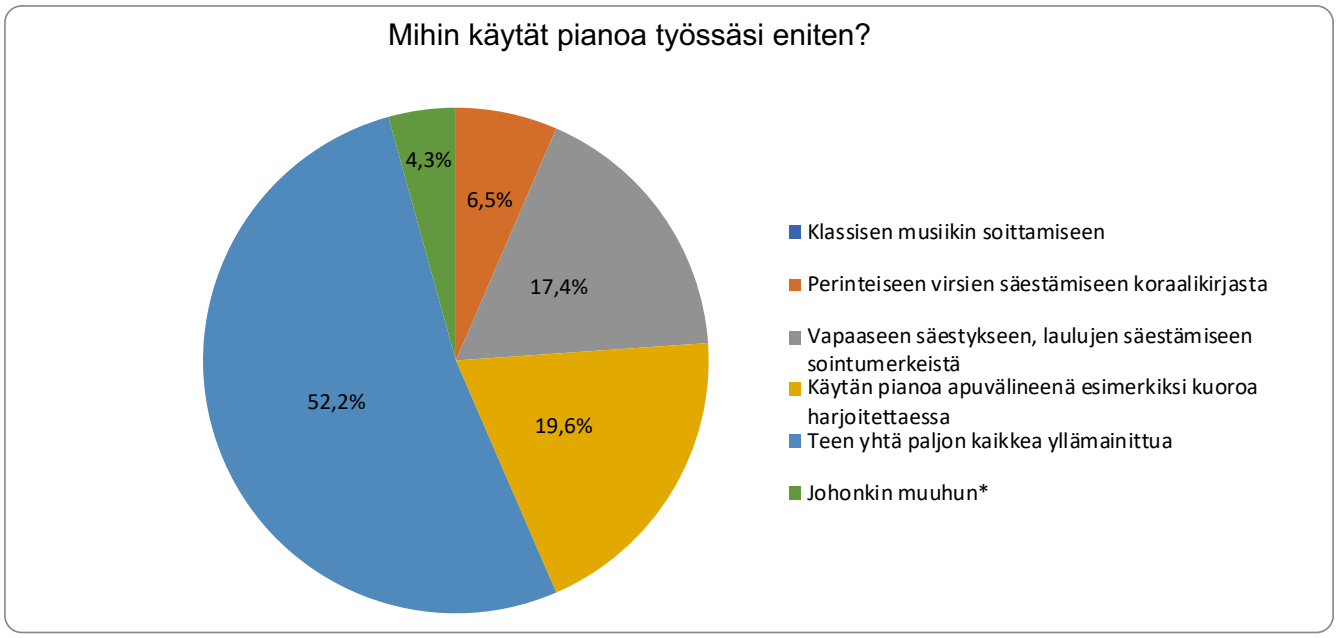

Kuvio 27

97,8 % vastaajista ilmoitti käyttävänsä pianoa työskennellessään kuoron/kuorojen kanssa. Jäljelle jäävä 2,2 % ei työskentele kuorojen kanssa ollenkaan. Toisin sanoen kaikki kysymykseen vastanneet kanttorit, jotka työskentelevät kuoron tai kuorojen kanssa, käyttävät apunaan pianoa. (N=46)

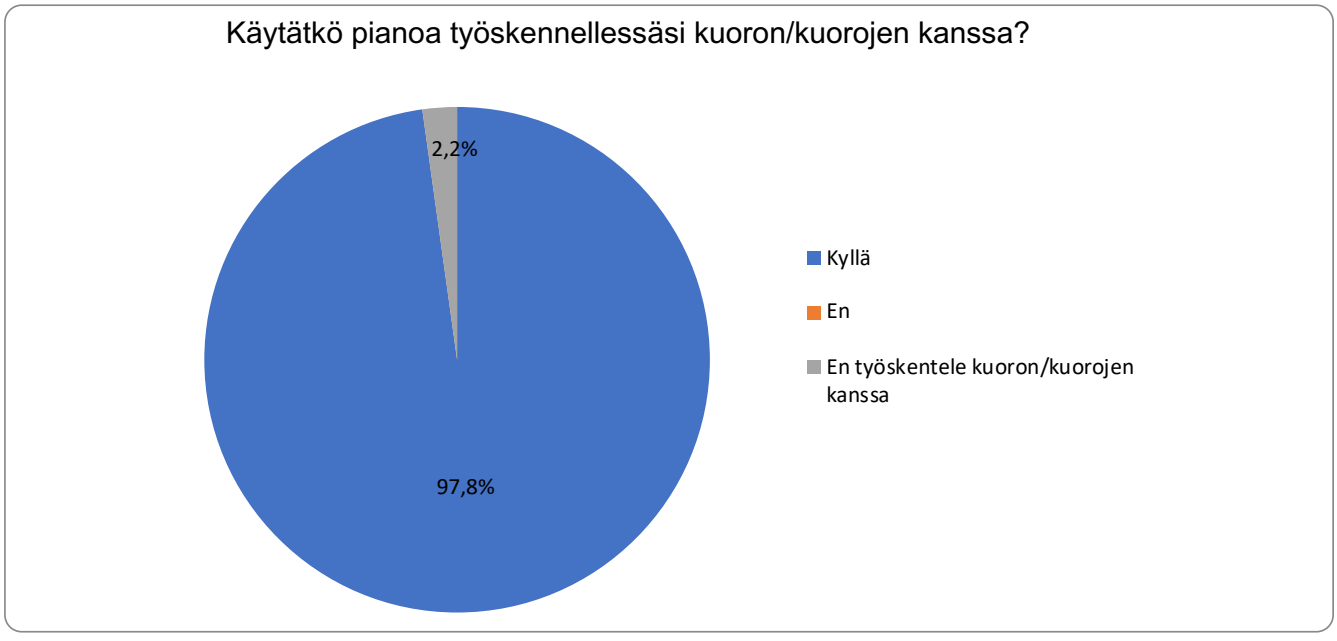

Kuvio 28

Kanttoreista 69,6 % vastasi käyttävänsä pianoa solistisissa tehtävissä, kun taas 30,4 % ilmoitti, ettei tee niin. (N=46) Heistä, jotka käyttävät, 77,4 % vastasi soittavansa jumalanpalveluksissa, 71,0 % konserteissa ja 35,5 % jossakin muussa tilanteessa. ”Jossakin muussa tilanteessa” -vastanneet kertoivat soittavansa pianoa vihkimisissä (esimerkiksi siksi, että esitettävät kappaleet sitä vaativat, tai urkuja ei ole käytettävissä) sekä hautajaisissa, erityisesti muistotilaisuuksissa. Vastaajat ilmoittivat soittavansa pianoa myös seurakunnan ja muidenkin tahojen järjestämissä juhlissa sekä missä tahansa seurakunnan tilaisuudessa, jossa tarvitaan musiikkia. Lisäksi pianoa mainittiin käytettävän myös laitosvierailuilla ja koulukäynneillä.

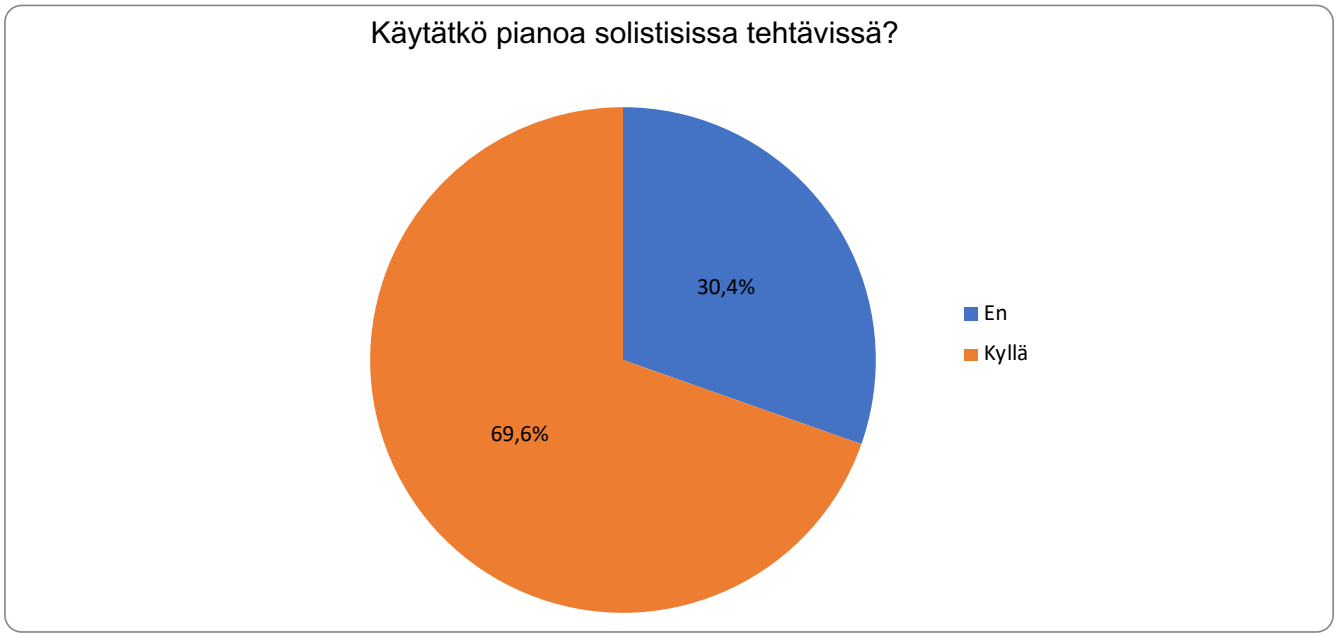

Kuvio 29

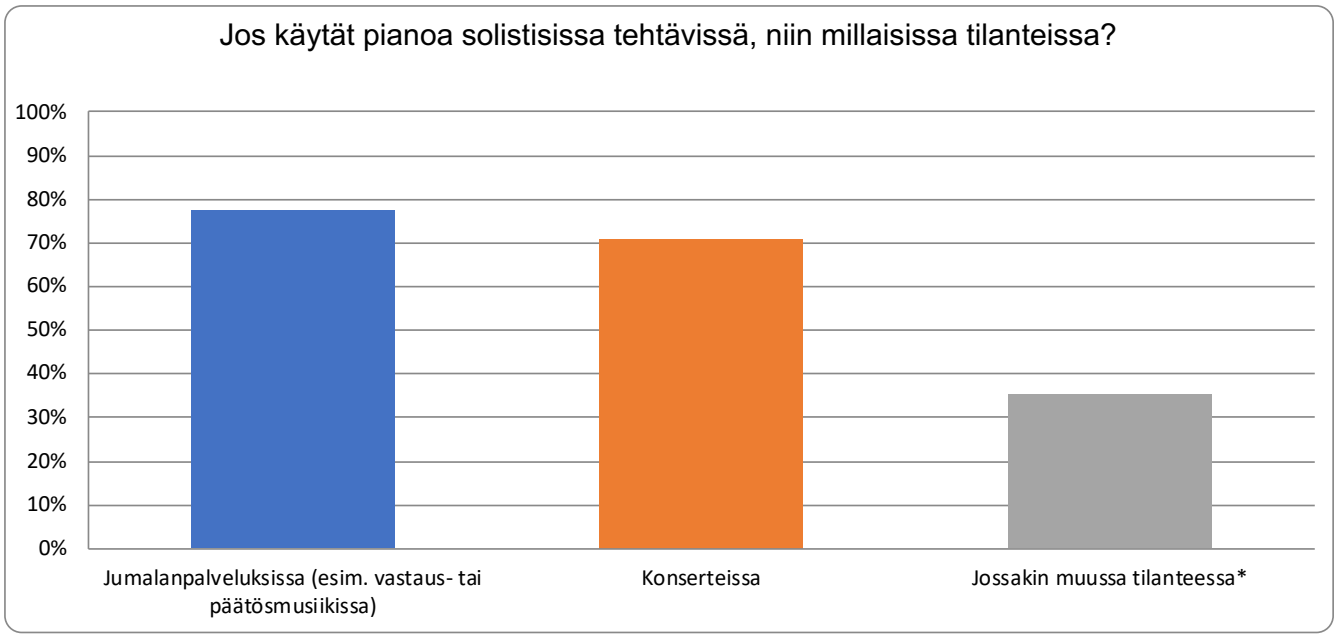

Kuvio 30

Kysyttäessä, oletko työhösi liittyen säestänyt pianolla laulusolisteja, vastaajista 100 % sanoi tehneensä niin. (N=45) Instrumenttisolisteja on säestänyt 95,7 % vastaajista (N=46) ja jonkinlaisia soitinkokoonpanoja 80,4 %. (N=46)

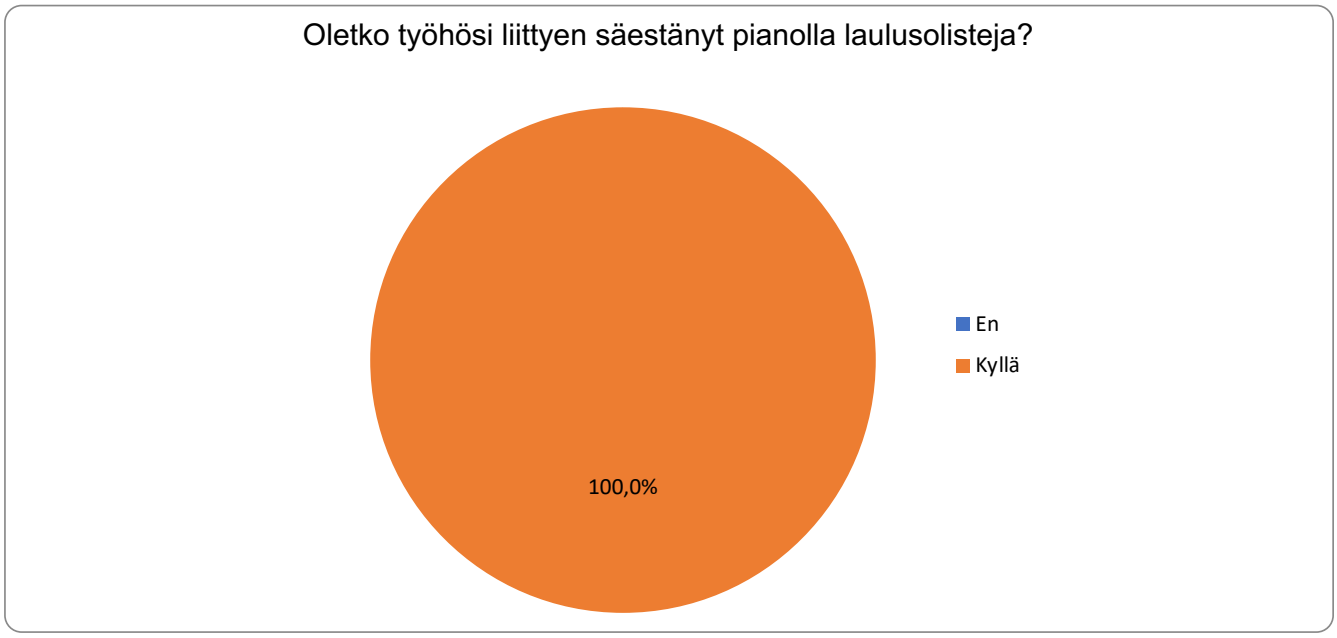

Kuvio 31

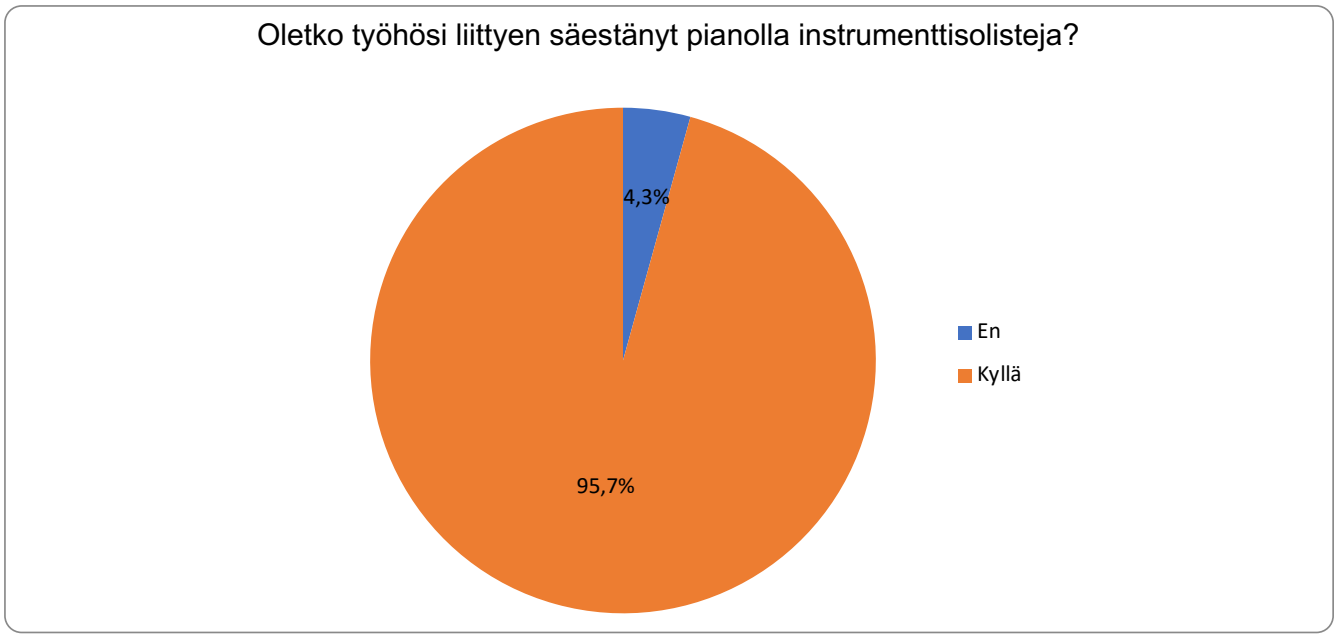

Kuvio 32

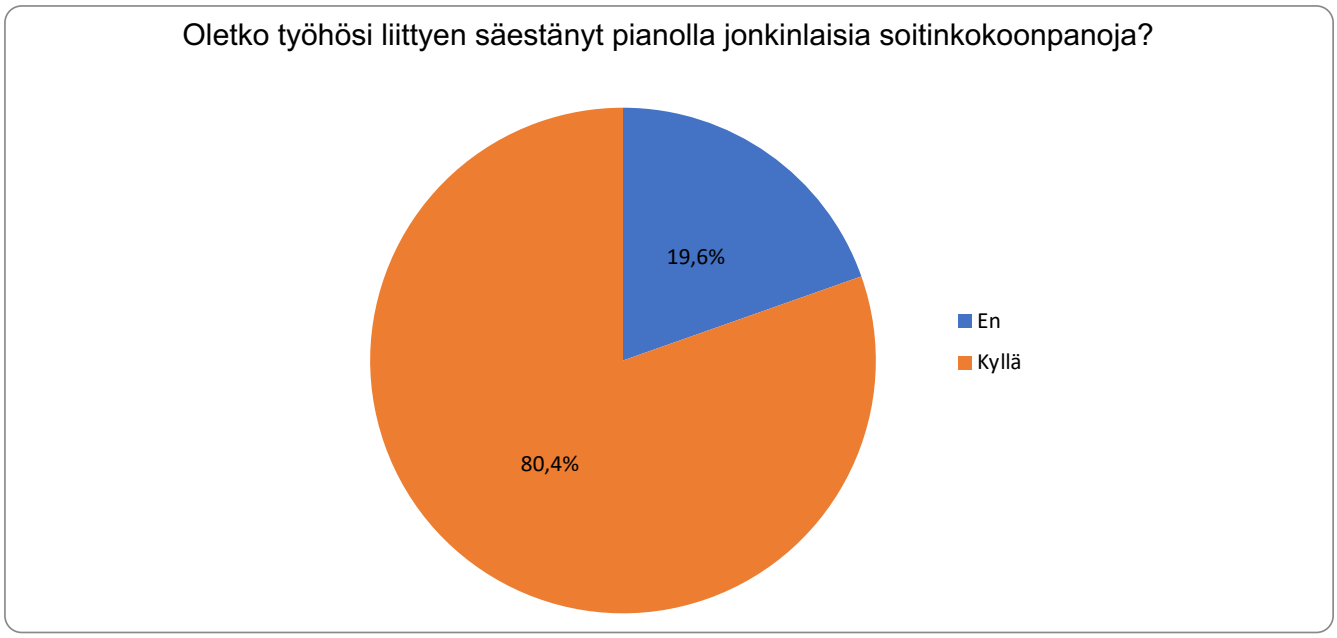

Kuvio 33

Kysymykseen ”Mitä instrumenttia yleensä käytät lasten ja nuorten kanssa työskenneltäessä?” 78,3 % vastasi käyttävänsä pianoa. Urkuja ilmoitti käyttävänsä 6,5 % ja kitaraa myös 6,5 % kanttoreista. 8,7 % vastasi käyttävänsä instrumenttina jotain

muuta. (N=46) Nämä 8,7 % kertoivat käyttävänsä niin bassoa, kanteletta kuin iPadiakin. Vastauksissa mainittiin myös ukulele sekä erilaiset rytmisoittimet.

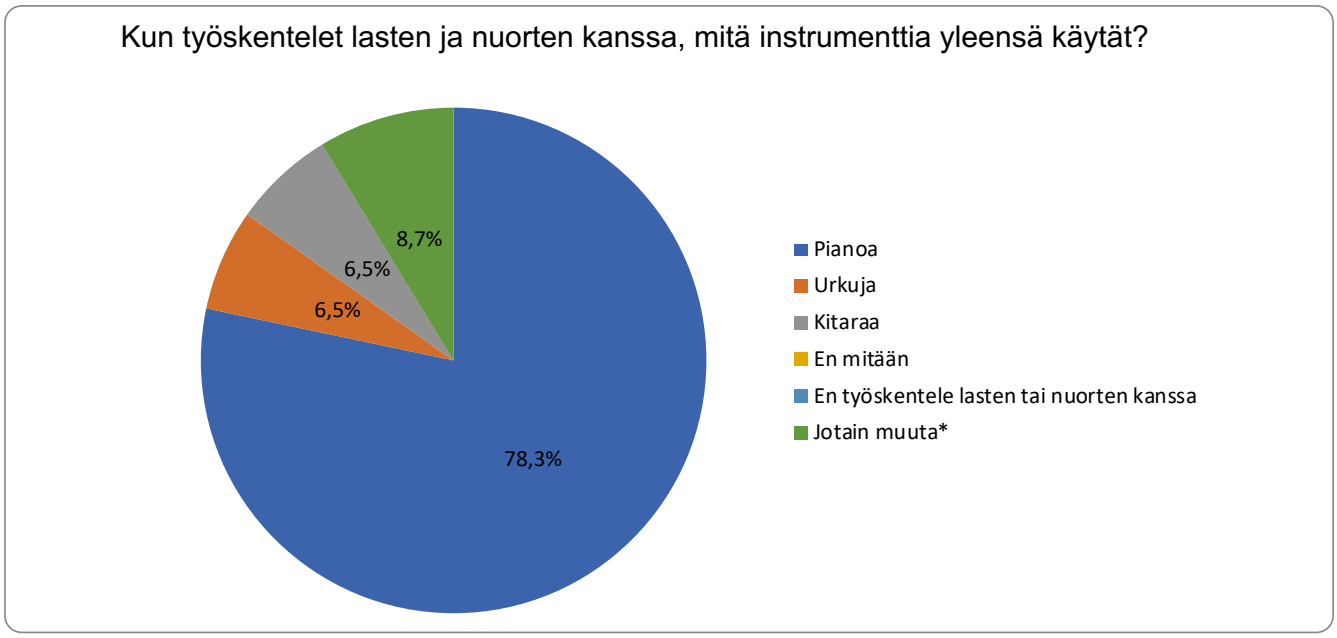

Kuvio 34

Kysyttäessä, oletko mielestäsi lähinnä kuoronjohtaja, laulaja, urkuri, pianisti, yhtä paljon kaikkia yllä mainittuja vai jokin muu, 37,0 % kanttoreista vastasi olevansa yhtä paljon kaikkia yllä mainittuja. 17,4 % ilmoitti olevansa lähinnä urkuri ja 15,2 % kuoronjohtaja. Laulajaksi itsensä koki 10,9 % ja pianistiksi 4,3 % vastaajista. 15,2 % kanttoreista koki olevansa lähinnä jokin muu. (N=46)

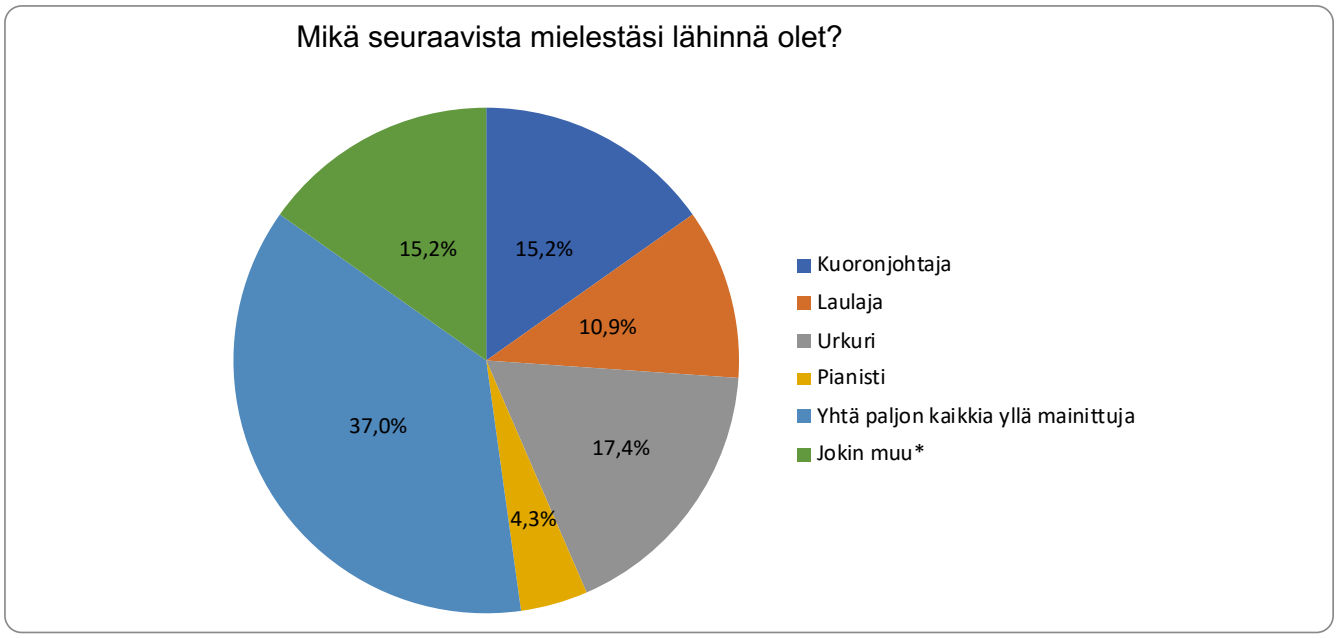

Kuvio 35

He, jotka ilmoittivat olevansa lähinnä ”jokin muu”, kuvailivat toimenkuvaansa seuraavilla yksittäisillä vastauksilla:

- Toimistotyöntekijä, myös urkuri, pianisti, kuoronjohtaja, bändinvetäjä, videokuvaaja, tai vaikkapa hupsu kanttori.
- Laulaja, vapaasäestäjä, seurakunnan musiikkielämään osallistumisen mahdollistaja.
- Yleismuusikko
- Yleiskanttori
- Musiikkikasvattaja
- Olen laulaja ja kuoronjohtaja, en niinkään urkuri enkä pianisti.
- Olen jokapaikan höylä, ehkä eniten laulaja, mutta oikeasti kaikkia käytän suvereenisti tilanteen mukaan, solistisimpana ihan mitä vaan — useamman kanttorin seurakunnassa näin on mahdollista vaihdella roolia myös omien vahvuuksien ulkopuolelle. Näiden lisäksi olen vahva myös lasten ja nuorten musiikin parissa.

4.5.2 Piano virsisäestyksessä

Pianolla virsiä ilmoitti säestävänsä hyvin usein 63,0 % vastaajista. Silloin tällöin pianolla virsiä vastasi säestävänsä 30,4 % ja 6,5 % vain silloin, jos urut eivät ole käytettävissä. (N=46)

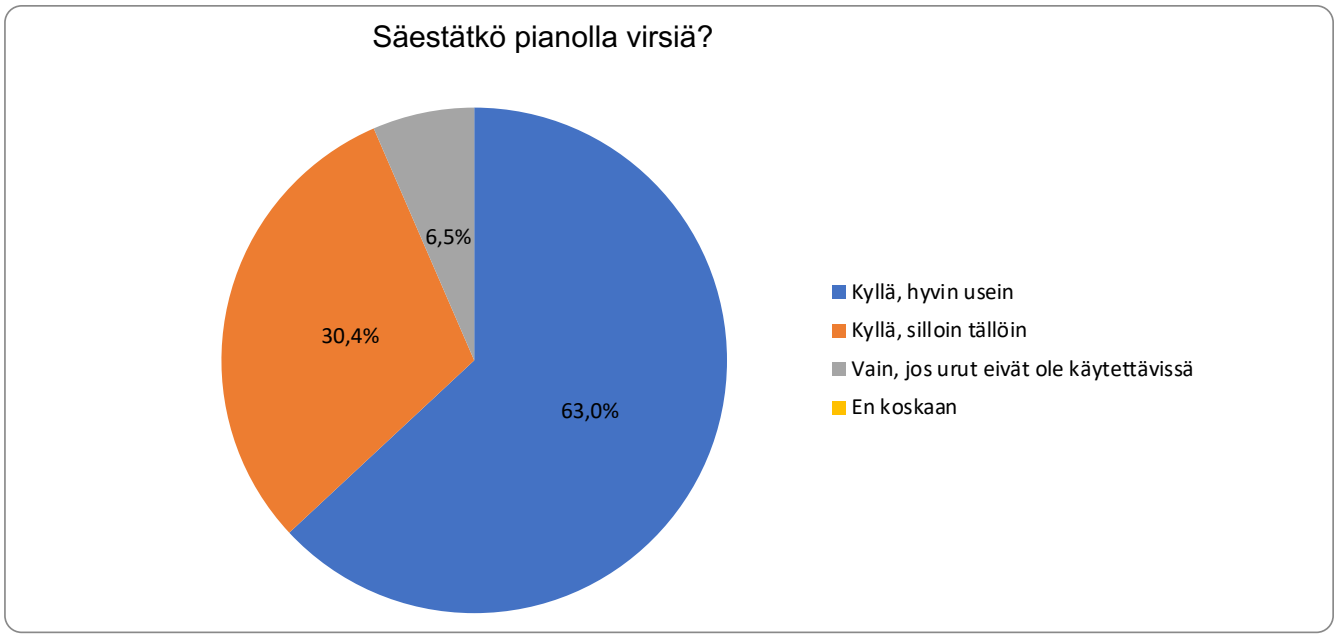

Kuvio 36

47,8 % sanoi säestävänsä virsiä vapaasti sointumerkeistä ja 17,4 % vastasi soittavansa koraalikirjasta. 34,8 % vastaajista sanoi soittavansa jotenkin muuten. (N=46)

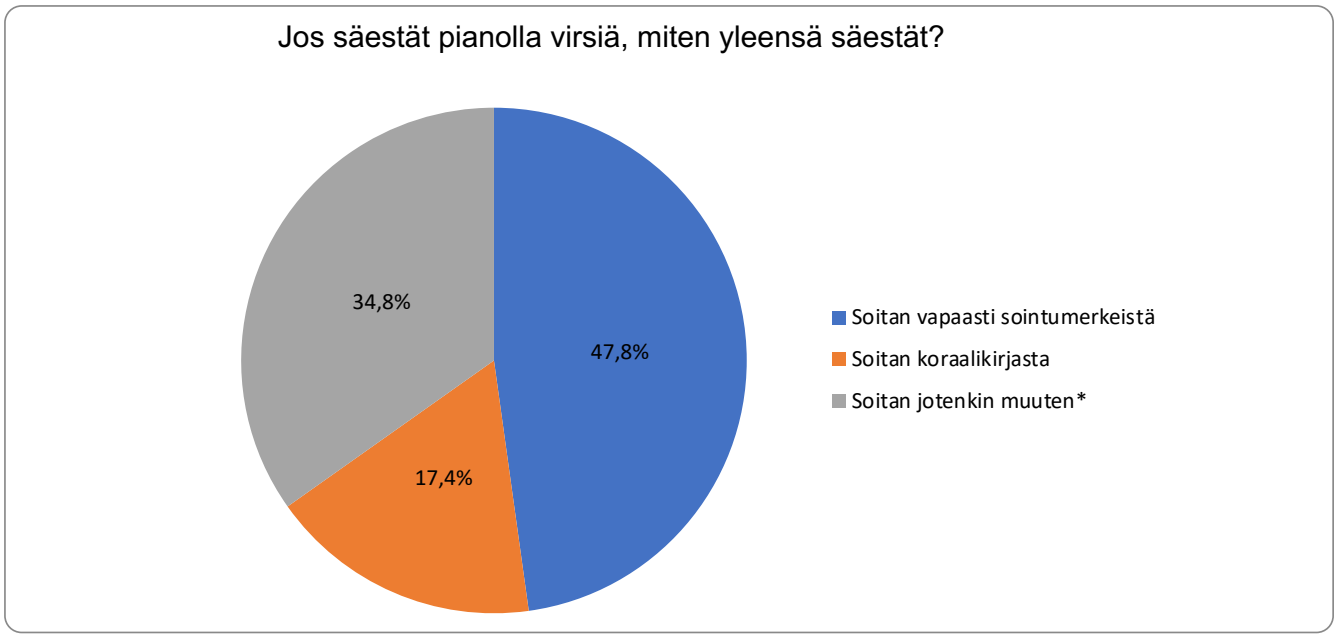

Kuvio 37

Näiden 34,8 %:n tavasta säestää kertovat muun muassa seuraavat yksittäiset kommentit:

- Soinnutan itse. Usein nuottitelineellä on koraalikirja tai soinnutettu virsikirja mutta en soita niiden mukaan
- Vaihdellen sointumerkeistä tai koraalikirjasta. Riippuu virrestä, sävellajista ja sovituksesta, myös tilanteesta.
- Koraalikirjasta vapaasti säestäen.
- Säestän omasta päästä ja saatavilla olevasta virsikirjasta (joskus nuotittomastakin). Sointumerkkejä en juuri katso, valitsen virsien sävellajit parhaiten itselle/tilanteeseen sopivaksi
- Lähinnä soitan siitä kirjasta mikä on lähettyvillä, koraalikirjat ja virsikirjat sointumerkkeineen useimmiten.
- Soitan sekä että riippuen virrestä ja paikasta. Joka paikassa ei esim. ole koraalikirjoja.
- Virren tyylistä ja esim. rytmistä johtuen joko koraalikirjasta tai sointumerkeistä
- Mukailen hyvin paljon koraalisäestystä mutta piano soittimena antaa mahdollisuuksia pieniin joustoihin säestyksessä kuten toki urutkin.

- Sointumerkkejä ja kenraalibasson soinnutusohjeita soveltaen ja improvisoiden tyylillisesti soveliaasti.
- Soitan koraalikirjasta, koraalikirjaa varioiden, sointumerkeistä, ilman sointumerkkejä ja vaikka ilman nuotteja tarvittaessa.
- Pääasiassa soitan vapaalla säestyksellä. Se on musiikillinen vahvuuteni. Näin toimin myös uruilla soittaessani.

Kysyttäessä, kuinka hyvin piano mielestäsi sopii virsien säestysinstrumentiksi, 48,9 % kanttoreista vastasi sen sopivan erinomaisesti ja 46, 7 % hyvin. 4,4 % oli sitä mieltä, että piano sopii virsien säestysinstrumentiksi kohtalaisesti. (N=45)

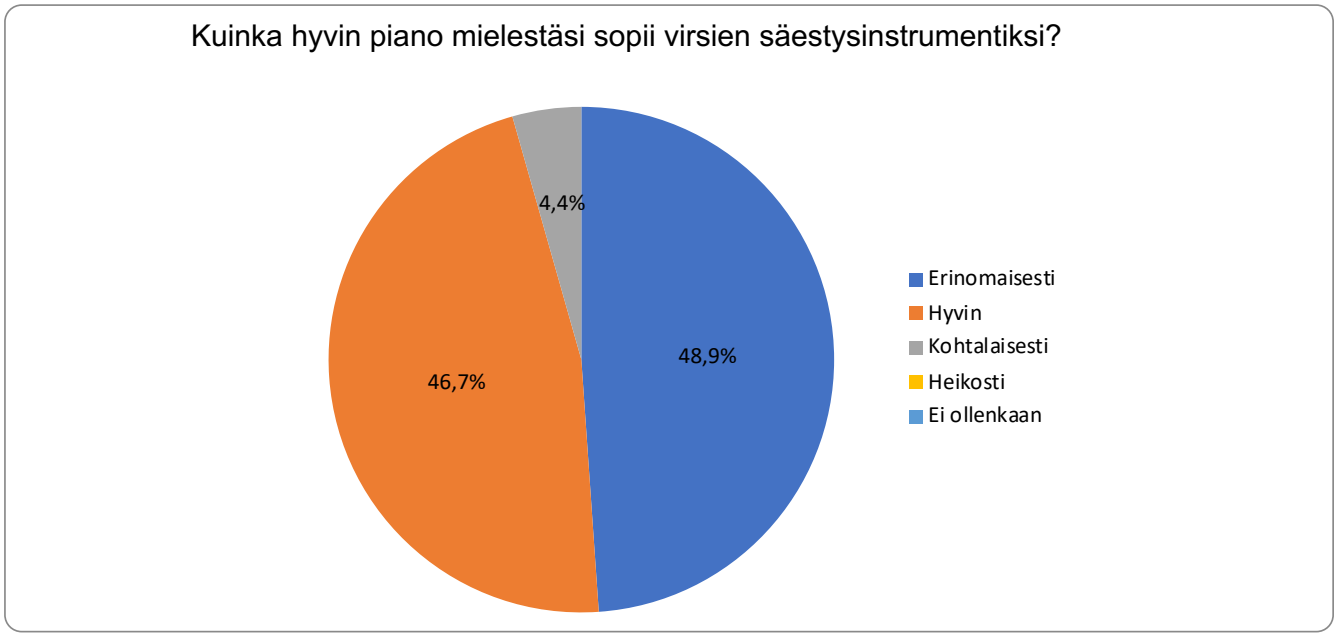

Kuvio 38

Tässä listassa on yksittäisiä kommentteja perusteluiksi:

- Piano on sävyltään ilmava ja valoisa, ja varsinkin jos on taito soinnuttaa muutenkin kuin koraalikirjan mukaan, soittaminen on ihan luontevaa
- Riippuu tilasta, tilaisuudesta ja väkimäärästä, milloin säestän pianolla. Ennen kaikkea tilaisuuden luonteesta ja kätevyydestä riippuu säestänkö kirkossa pianolla esim. lasten ja nuorten tilaisuuksissa usein, mutta en aina.
- Toisin kuin urut, piano on dynaaminen soitin, eli soiton voimakkuutta voi

vaihdella vaikka joka säkeessä tai niiden sisällä.

- Selkeämpi soitin säestää
- Notkea instrumentti
- Tukee laulua siinä missä urutkin.
- Riippuu tilasta. Isossa kirkkotilassa aika kehnosti, mutta esimerkiksi seurakuntasalissa varsin hyvin.
- Mielestäni kaikki soittimet sopivat virsisoittoon; kyse on tilaisuudesta, tilasta, ”tilaisuuden genrestä”, soittajan taidoista, ym. kokonaisuuteen ja kohderyhmään vaikuttavista asioista.
- Joidenkin virsien säestykseen piano sopii paremmin kuin urut. Kokemukseni on myös, että virsilauluun saa helpommin rytmikkyyttä (esim. säerajat).
- Silloin jos seurakuntaa ei ole kovin suurta määrää, piano toimii hyvin. Jos paljon väkeä niin erityisesti kirkossa käytän ehdottomasti mielummin urkuja.
- Olen parempi pianisti kuin urkuri, joten virsistä tulee pianon säestyksellä elävämpiä.
- Pianolla on mahdollista tehdä erilaisia sävyjä ja dynaamisia painotuksia. Vaihtelua urkuihin.
- Parempi kuin urut ainakin, jos yksin on laulun vetovastuussa.
- Virsikirjan lisävihkossa on useita virsiä, joihin piano sopii mielestäni paremmin kuin urut
- Samalla tavalla kuin urut on piano tasavertainen säestysinstrumentti virsien säestämiseen. En näe mitään erityistä syytä miksi se ei sopisi. Itse asiassa kaikki muutkin instrumentit sopivat hyvin virsien säestykseen ja tuovat siihen hyvää väriä. Ja yhdessä on mukava soittaa.
- No urut sopii paremmin, mutta kyllä on oikein hyvin onnistunut pianollakin. Paitsi siellä kirkossa.
- Nautin pianolla säestettäessä, koska soitin on minulle niin helppo. Lisäksi pianolla on niin helppo tehdä nyansseja ja soittaa muutenkin monipuolisesti. Tosin seurakunnassani on myös todella hyvät ja inspiroivat urut, että luovuuden käyttö onnistuu silläkin soittimella loistavasti.
- Suuren massan ohjaileminen ei onnistu niin helposti kuin uruilla. Myös kirkko-akustiikka on hiukan vaikea pianosäestämisessä. Mutta pienemmissä

tilaisuuksissa ja seurakuntatalolla oikein toimiva virsisäestyksessä.

- Piano sopii paremmin yksinlaulajan säestyssoittimeksi, kuin seurakunnan säestykseen.
- Tukee laulua hyvin, harmoniamaailma on rikas. Seurakunta saattaa kuulla kanttorin äänen jopa paremmin kuin urkujen äärestä.

4.5.3 Piano vai urut

Kysymykseen ”Käytätkö pianoa urkujen tilalla jumalanpalvelusten ja toimitusten säestystehtävissä?” 71,7 % kanttoreista vastasi käyttävänsä silloin tällöin. 19,6 % sanoi käyttävänsä pianoa urkujen tilalla vain, jos kyseessä on pianoteos tai pianolle erityisen hyvin soveltuva säestys. Kanttoreista 6,5 % ilmoitti useimmiten säestävänsäkin mieluummin pianolla kuin uruilla, kun taas 2,2 % vastasi, ettei koskaan käytä pianoa urkujen tilalla jumalanpalveluksissa ja toimituksissa. (N=46)

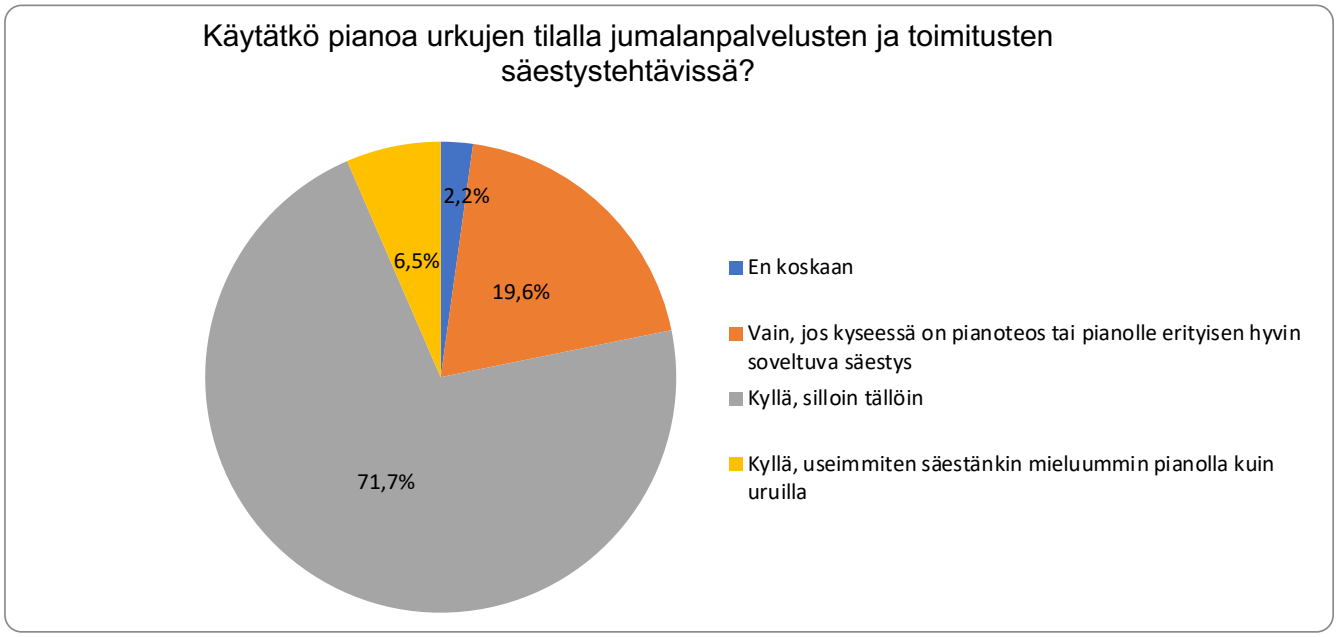

Kuvio 39

33,3 % kanttoreista ilmoitti käyttävänsä yleisesti ottaen työssään enemmän pianoa ja 24,4 % puolestaan urkuja. (N=45) Kuitenkin 42,2 % vastasi käyttävänsä molempia yhtä paljon.

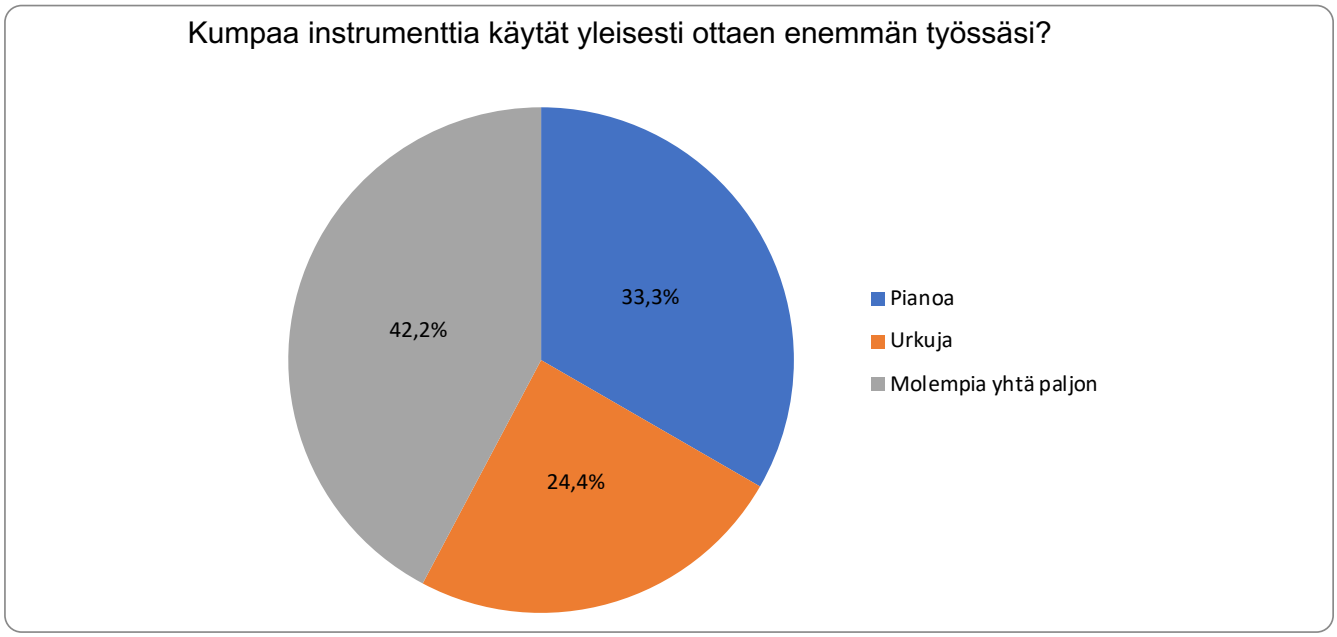

Kuvio 40

Kysyttäessä, mikä seuraavista kuvaa itseäsi parhaiten: urkuri, pianisti vai sekä urkuri että pianisti, 26,1 % kanttoreista vastasi, että urkuri ja 15,2 %, että pianisti. Kuitenkin enemmistö kanttoreista, 58,7 %, koki, että ”sekä urkuri että pianisti” kuvaa heitä parhaiten. (N=46)

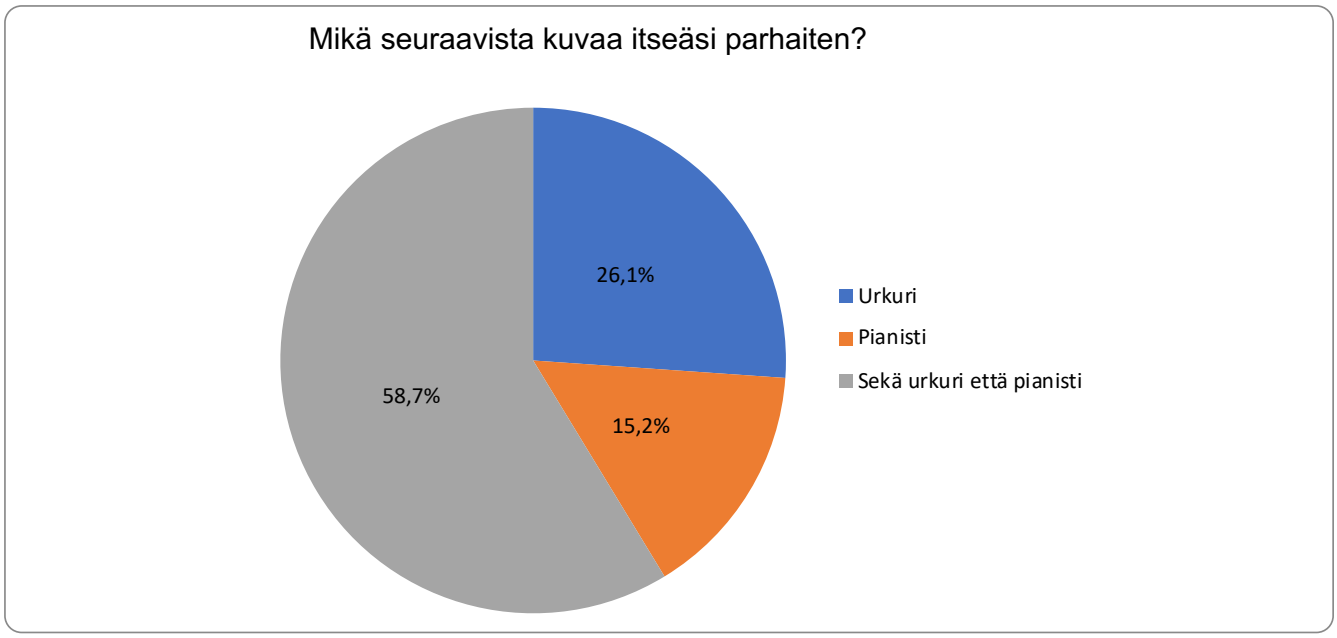

Kuvio 41

Ehdoton enemmistö, 91,1 % kanttoreista, oli sitä mieltä, että urkujensoitto ja pianonsoitto tukevat toisiaan. Puolestaan 8,9 % oli sitä mieltä, että näin ei ole. (N=45)

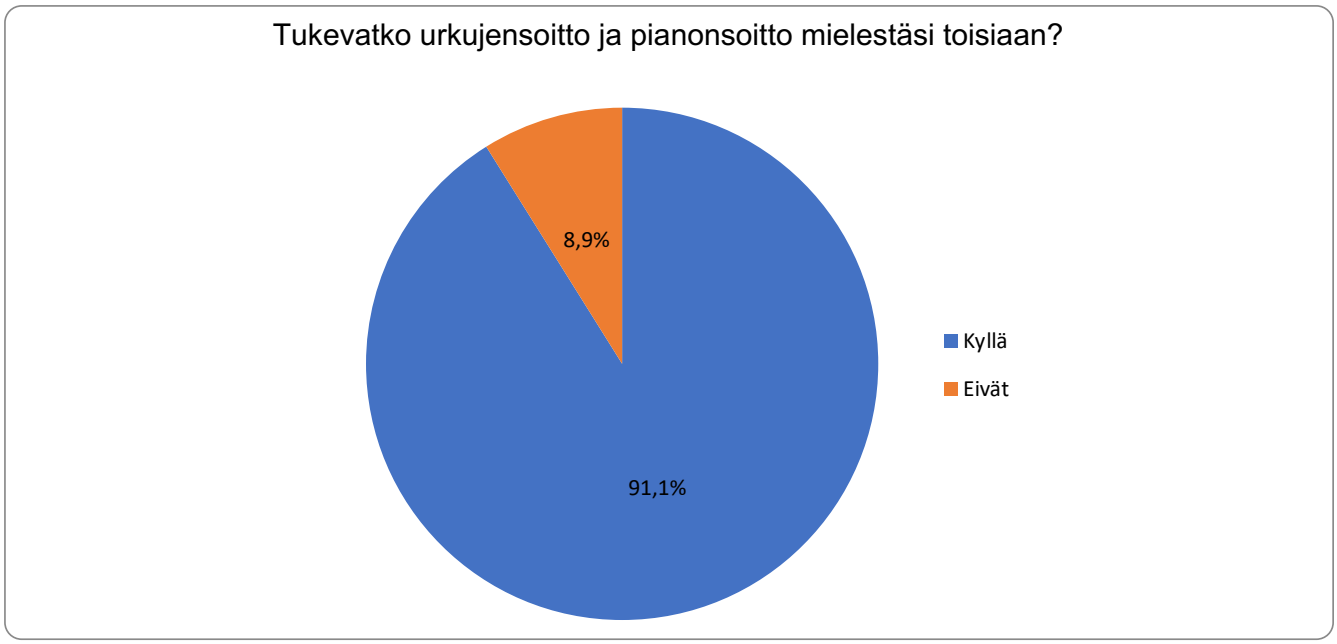

Kuvio 42

Vastauksia perusteltiin muun muassa seuraavilla yksittäisillä kommenteilla:

- Molemmissa on samanlainen koskettimisto, vaikkakin kosketus ja soittotekniikka onkin erilainen. Sorminäppäryyden pysymisen kannalta on ylipäätään hyvä että soittaa edes jompaa kumpaa.
- Jalkiottomia urkukappaleita voi alkuun harjoitella pianolla esim. kotona. Piano tukee urkujensoittoa, ei toisinpäin
- Molempia pitää pystyä soittamaan hyvin, koska seurakuntatyössä käytetään molempia
- Minkä tahansa toisen instrumentin osaaminen tukee muusikon osaamista ja ammattitaitoa.
- Ehdottomasti tukevat! Pianonsoitosta saatu tekniikka auttaa urkujen soitossa.
- Kosketinsoittimia ovat kuitenkin molemmat
- Pianonsoittoa opiskeltaessa keskitytään usein enemmän sormitekniikan harjoittamiseen, josta on runsaasti hyötyä myös urkujensoitossa.
- Molempien instrumenttien soittotekniikka on toki erilainen, mutta pianonsoiton avulla on helpompi oppia rennon käden/käsivarren tekniikka, jota voi hyödyntää urkujensoitossa. Tai esim. perehtymällä/vertaamalla vasarasoittimen ja vastaavasti venttiilejä avattavan soittimen toimintaan, voi hahmottaa artikulaatiollisia asioita avarasti. Tämä kysymys vaatisi esseevastauksen, mutta tässä lyhyesti.
- Kosketus, sormitukset, tekniikka jne. ovat niin erilaisia. Molemmat tuottaa ääntä niin eri tavalla. Uruilla on myös jalkio ja todella paljon mietittävää äänikertojen valinnassa.
- Itseäni pianolla harjoittelu auttaa, koska lievästä pikkusormi- ja peukalovammasta johtuen urkuja soittaessani sormet väsyvät helposti.
- Ehdottomasti pianonsoiton opiskelu tukee urkujensoittoa, ainakin tiettyyn pisteeseen saakka.
- Sormiotekniikka tulee ainakin minulla pianosta
- Pianonsoitto tukee urkujen soittoa. Mutta toisinpäin ei toimi, tatsi pianoon kärsii, jos soittoon tarttuu urkuartikulaatiota.
- Ehkä pianonsoitosta omalla kohdalla hävisi ote, kun opinnoissa keskittyi enemmän urkujen soittoon. Itse ainakin huomasin, että omasta kosketuksesta tuli

kova aiempaan verrattuna. Ehkä urkujen ja pianon kosketuksen ero ainakin jossain määrin häiritsee pianon soittamista.

- Itse olen pianistitaustainen urkuri. Kyllä se hienomotoriikan hallinta on peräisin jo pianonsoiton opinnoista. Uruissa käytetään toki erilaista soittotekniikkaa, mutta itselleni se on hyvin luontevaa. En koskaan ajattele teknisiä asioita soittaessa. Niin luontevaa se on. Tämä on tietysti kovin yksilöllistä.
- Piano tuo jouhevuutta urkujen käsittelyyn ja urut tuovat linjakkuutta ja kokonaisuuden etsintää pianonsoittoon.
- Kyllä, pianolla soitto vahvistaa erilailla mm. sormilihaksistoa, kuin urkujen soitto.

4.5.4 Palaute pianon käytöstä

58,7 % kanttoreista ilmoitti saaneensa pianon käytöstään palautetta seurakuntalaisilta. (N=46) Saatu palaute oli vastausten perusteella ollut lähes joka kerta hyvin positiivista.

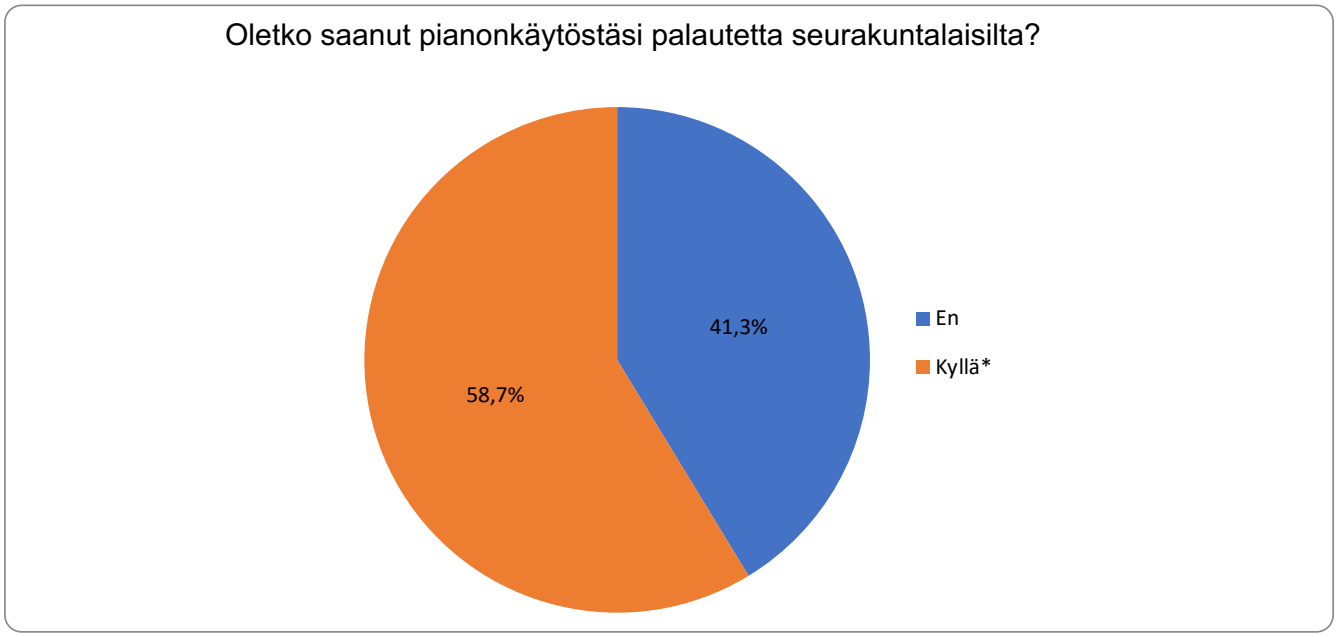

Kuvio 43

Tässä joitakin yksittäisiä kommentteja:

- Esimerkiksi lasten pääsiäis- ja jouluhartauksissa soitan usein pianolla ryhmien saapuessa tilaan ja odotellessa tilaisuuden alkua. Joskus näin myös lopussa ryhmien poistuessa hartaudesta. Päiväkotihenkilökunta ja muut aikuiset usein kiittelevät kauniisti ja hiljaa toteutetusta ”tajunnanvirta-musiikista”. Yleensä improvisoin tilaisuuden laulujen ja mahdollisesti muiden tilanteeseen sopivien tuttujen laulujen pohjalta.
- Usein saan palautetta soitostani kuten ”Kiitos hyvästä säestyksestä”, ”Tykkään sinun tavastasi säestää”. Usein mietinkin mistä tämä kiitos tulee. Luulen että se johtuu siitä, että soitan melko mahtipontisesti, käytän rikkaasti pianoa (soinnutus, nyanssit) eli en arkaile kun säestän esim. virsiä ja hengellisiä lauluja. Nautin pianolla soittamisesta/säestämisestä ja varsinkin kun saan säestää soinnutetusta virsikirjasta!!
- tykkäävät siitä, että säestän sisältölähtöisesti. Pianokin ”tekee tekstiä”. Säestän kuulemma hyvin solistia (instr. tai laulaja) häntä koko ajan kuunnellen ja seuraten
- Lähinnä esiinnostettavana pidän positiivisia kommentteja kuinka hienoa pianorepertuaaria onkaan olemassa.
- Hyviä sovituksia. Laulettavia tempoja ja fraseerausta. Hyvät sävellajit. Ei liian voimakas soitin.
- Myönteistä palautetta, että olisi kiva kuulla useamminkin
- Messujen loppumusiikkina ja vastausmusiikkina soitetut pianoteokset saavat usein kehuja ja taputuksia. Myös säestystehtävissä solistit usein kehaisevat.

Myöskin kysyttäessä, oletko saanut pianon käytöstäsi palautetta muilta seurakuntasi työntekijöiltä, yli puolet, 56,5 % kanttoreista, vastasi myöntävästi. (N=46)

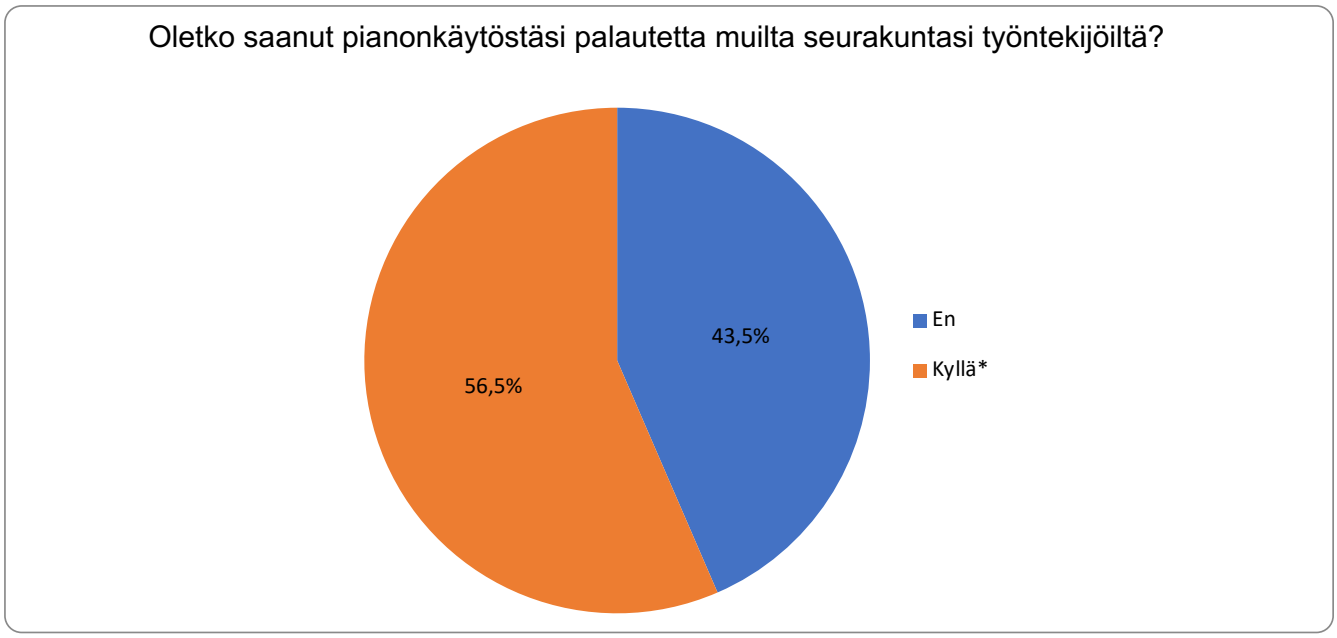

Kuvio 44

Vastauksissa esiintyi muun muassa seuraavia yksittäisiä kommentteja:

- Onpa kiva kun välillä säestit pianolla
- Kiitosta ja kehuja.
- Eläväisestä ja monipuolisesta vapaasta säestyksestä on tullut positiivista palautetta.
- Tilaisuuden luonteesta riippuen, kun kysyn nuorelta papilta säestänkö uruilla vai pianolla. Vastaus on useinmiten pianolla.
- Positiivista ja innostunutta palautetta. Heidän mielestään se on virkistävää kun messu soitetaan pianolla urkujen sijaan.
- Tilanteisiin hyvin valittuja kappaleita, kaunista, inspiroivaa..
- On ilahduttu, kun kirkkosalin kallista flyygeliä käytetään.

5 Tulosten tarkastelua

5.1 Kanttoreiden taustat

Kyselyyn vastanneista 46:sta kanttorista lähes kaksi kolmasosaa oli naisia ja yksi kolmasosa miehiä. Iältään vastaajat olivat 25–64 -vuotiaita, mutta prosentuaalisesti eniten oli 40–44 -vuotiaita (22 %). Alle 40 -vuotiaita oli 28 %. Kanttoreista lähes 83 % oli opiskellut kirkkomusiikkia Sibelius-Akatemian Kuopion yksikössä ja yli puolet vastaajista valmistui 2000- ja 2010-luvuilla.

Lähes neljäsosa vastanneista ilmoitti toimineensa kanttorin virassa valmistumisensa jälkeen alle viisi vuotta. Noin neljäsosa kanttoreista vastasi toimineensa myös nykyisessä virassaan tai tehtävässään 1–4 vuotta. Vastaajista selvä enemmistö, vajaa 70 %, ilmoitti hoitavansa ylempää korkeakoulututkintoa edellyttävää kanttorin virkaa eli niin kutsuttua B-virkaa. Kaupunkiseurakunnassa ilmoitti työskentelevänsä hieman yli puolet, 54 % kanttoreista.

5.2 Kanttoreiden opinnot

Suurin osa vastaajista ilmoitti opiskelleensa pianonsoittoa musiikkiopistossa ennen kirkkomusiikin opintojaan. Toiseksi eniten vastaajat olivat opiskelleet pianonsoittoa konservatoriossa ja yksityisopetuksessa. Kanttoreista 100 % vastasi opiskelleensa klassista pianonsoittoa ja 17 % pop/jazzia. Jotain muuta ilmoitti opiskelleensa 14 %, ja heistä lähes kaikilla se tarkoitti vapaata säestystä.

Opintoihin liittyvistä vastauksista jäi mieleen erityisesti se, että jopa 44 % kanttoreista koki saaneensa riittämättömästi pianonsoiton opetusta kirkkomusiikin opinnoissaan. Heistä 96 % olisi kaivannut lisää opetusta nimenomaan vapaaseen säestykseen. Kyselyyn vastanneista kuudesta 25–29 -vuotiaasta kanttorista kaikki kokivat saaneensa tarpeeksi pianonsoiton opetusta kirkkomusiikin opinnoissaan. Muuten iällä, valmistumisvuodella ja sillä, kokiko itsensä pianistiksi vai urkuriksi, ei vastausten

perusteella näyttänyt olevan yhteyttä sen kanssa, kokiko henkilö saaneensa riittävästi opetusta pianonsoitosta. He, jotka vastasivat saaneensa riittämättömästi piano-opetusta, olivat iältään 30–64 -vuotiaita ja valmistuivat vuosina 1979–2017. Heidän joukossaan oli niin pianistiksi, urkuriksi kuin sekä pianistiksi että urkuriksi itsensä kokevia.

5.3 Seurakuntien soittimet ja niiden kunto

Kyselyyn vastanneiden kanttoreiden seurakunnissa on eniten akustisia pianoja ja vähiten digitaalisia flyygeleitä. Seurakuntatalo oli ylivoimaisesti se paikka, jossa kanttorit ilmoittivat pianoa tai flyygeliä eniten käyttävänsä. Toiseksi suosituin paikka oli kirkko. Suurin osa, 81 % kanttoreista, käyttää työssään eniten akustisia soittimia; eniten akustista pianoa ilmoitti käyttävänsä noin 44 % ja eniten akustista flyygeliä 37 % vastanneista. Eniten digitaalista pianoa vastasi käyttävänsä 13 % ja digitaalista flyygeliä noin 7 % kanttoreista.

Seurakuntien pianot ja flyygelit, niin akustiset kuin digitaalisetkin, ovat kanttoreiden vastausten perusteella keskimäärin yllättävän hyvässä kunnossa. Näistä instrumenteista minkään keskimääräisen kunnon ei arvioitu olevan erittäin huono. Vastanneista noin 61 % ilmoitti akustisten pianojen keskimääräisen kunnon hyväksi ja 4 % erittäin hyväksi. Akustisten flyygeleiden keskimääräinen kunto oli vastanneista 51 % :n mukaan hyvä ja 36 % :n mielestä erittäin hyvä. Kanttoreista 49 % arvioi digitaalisten pianojen ja flyygeleiden olevan keskimäärin hyvässä ja 12 % erittäin hyvässä kunnossa. Myös akustisten pianojen ja flyygeleiden viritystilanne vaikuttaa olevan varsin hyvä. Jopa puolet vastanneista kanttoreista ilmoitti seurakuntansa harvemmin käytettäviä pianoja ja flyygeleitä viritettävän kerran vuodessa.

5.4 Kanttoreiden pianon käyttö

Kyselyyn vastanneista kanttoreista 59 % koki olevansa sekä urkuri että pianisti, 26 % urkuri ja 15 % pianisti. 42 % vastaajista sanoi käyttävänsä työssään yhtä paljon molempia, pianoa ja urkuja, kun taas 33 % ilmoitti käyttävänsä yleisesti ottaen enemmän pianoa ja 24 % enemmän urkuja. Mielenkiintoista on se, että vastausten perusteella kanttoreista suurempi osa koki olevansa enemmän urkuri kuin pianisti, mutta silti piano on se, jota he näistä kahdesta instrumentista käyttävät työssään enemmän. Mielestäni tämä on hieno osoitus siitä, miten laaja-alaista kanttorin työ on; molemmat instrumentit, sekä urut että piano, ovat hallinnassa. Vaikka molemmat klaveerisoittimia ovatkin, eivät ne silti ole sama instrumentti. Tuskinpa esimerkiksi kovin moni muusikko, joka kokee itsensä sellistiksi, viettää enemmän aikaa alttoviulua kuin selloa soittaen.

Kanttoreista 78 % ilmoitti käyttävänsä yleensä pianoa lasten ja nuorten kanssa työskennellessään. Kyseiseen tulokseen voi vaikuttaa muun muassa se, missä tiloissa lasten ja nuorten kanssa työskennellään. Yleensä näitä tiloja ovat seurakuntatalo, kerhohuoneet ja koulut; näissä harvemmin on esimerkiksi urkuja, mutta piano useimmiten löytyy. Jotkut saattavat myös kokea, että pianoa käytettäessä on helppo olla läsnä ja näyttää asioita muun muassa ilmeillä tai eleillä. Myös tilanteen hallitseminen voi olla pianolla urkuihin verrattuna helpompaa, sillä usein urut on sijoitettu niin, että lapset jäävät selän taakse. Voi myös olla, että osa kokee yksinkertaisesti nuorekkaampana säestää pianolla kuin esimerkiksi uruilla.

Ennakko-oletukseni oli, että mitä pidemmälle kanttorit ovat pianonsoittoa opiskelleet, sitä useammin ja monipuolisemmin he käyttävät pianoa myös työssään. Vastaajista kuusi henkilöä kertoi tehneensä pianonsoitosta B- tai A-tasosuorituksen. Keskimäärin he käyttävät pianoa 4–6 päivänä viikossa. Näistä kuudesta neljä ilmoitti käyttävänsä pianoa yhtä paljon niin klassisen musiikin soittamiseen, perinteiseen virsien säestämiseen koraalikirjasta, vapaaseen säestykseen kuin apuvälineenä esimerkiksi kuoroa harjoitettaessa. Kaikki kuusi ovat käyttäneet pianoa niin laulu- ja

instrumentalistisolistien kuin soitinkokoonpanojenkin säestämisessä ja viisi kuudesta ilmoitti käyttävänsä pianoa myös solistisissa tehtävissä.

Ennakko-oletukseni piti osittain paikkaansa, sillä nämä pianonsoittoa pitkälle opiskelleet käyttävät pianoa monipuolisesti työssään. Kyselyn vastausten perusteella ei kuitenkaan löytynyt yhteyttä siihen, että heidän pianon käyttönsä olisi runsaampaa tai monipuolisempaa kuin pianonsoittoa vähemmän opiskelleilla kanttoreilla. Vastaajien joukossa oli yhtä lailla kanttoreita, jotka olivat opiskelleet pianonsoittoa huomattavasti vähemmän, mutta silti käyttävät pianoa työssään jopa päivittäin ja aivan yhtä monipuolisesti kuin pianonsoittoa pidemmälle opiskelleet kollegansa.

5.5 Yleiskuva pianon käytöstä kanttorin työssä

Kyselyn vastauksista jäi sellainen kuva, että kanttorit käyttävät pianoa työssään usein ja myös monipuolisesti. Vastanneista noin kaksi kolmasosaa ilmoitti käyttävänsä pianoa keskimäärin joko 4–6 päivänä viikossa tai jopa päivittäin. Kanttoreista yli puolet vastasi käyttävänsä pianoa yhtä paljon klassisen musiikin soittamiseen, perinteiseen virsien säestämiseen koraalikirjasta, vapaaseen säestykseen sekä apuvälineenä esimerkiksi kuoroa harjoitettaessa. Kaikki vastanneet ovat säestäneet pianolla laulusolisteja ja lähes kaikki myös instrumenttisolisteja. Erilaisia soitinkokoonpanojakin ilmoitti säestäneensä pianolla 80 % kanttoreista. Kaikki kuorojen kanssa työskentelevät ilmoittivat käyttävänsä apunaan pianoa. Lisäksi kaikista vastanneista yli kaksi kolmannesta sanoi käyttävänsä pianoa solistisissa tehtävissä.

Koska moni olisi kyselyn perusteella kaivannut enemmän opetusta pianonsoittoon ja nimenomaan vapaaseen säestykseen, asialle voisi tulevaisuudessa tehdä jotakin. Kanttoreiden osaamista voisi kenties täydentää tarjoamalla resurssien puitteissa entistä monipuolisemmin mahdollisuuksia osallistua erilaisille vapaaseen säestykseen liittyville kursseille tai koulutuspäiville.

Myös pianonsoiton ja vapaan säestyksen osuutta kirkkomusiikin koulutusohjelman opetussuunnitelmassa voisi miettiä. Pitäisikö niiden osuuden olla vielä suurempi? Toisaalta vastanneista viimeisimpänä valmistuneet kokivat kyllä saaneensa tarpeeksi piano-opetusta. On tietysti hyvin henkilökohtaista, minkä määrän itse kukin kokee riittäväksi. Joku saa vuoden opinnoista irti todella paljon, kun taas toinen alkaa samassa ajassa vasta päästä alkuun.

Näitä olisi hyvä pohtia, koska on selvää, ettei pianonsoiton ja vapaan säestyksen osaamisen tarve tulevaisuudessa ole ainakaan vähenemässä kanttorin työssä. Esimerkiksi toimituksiin tulee nykyään yhä enenevissä määrin musiikkitoiveita aivan laidasta laitaan. Kuten kirkon muidenkin työntekijöiden, myös kanttorin työnkuva on laajenemassa entisestään. Kanttorin olisi hallittava myös yhä enemmän ja monipuolisemmin eri musiikkityylejä. Tällä tavoin toteutuukin kanttorin tärkeä tehtävä seurakunnan musiikkielämän rikastuttajana.

6 Lähteet ja kirjallisuus

Kirjalliset lähteet

Rantala, Olli 2012. *Klaveerit rinnakkain: Urkujen- ja pianonsoiton opinnot Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin koulutuksessa.* Tohtorintutkinnon kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia.

Sariola, Yrjö 2003. Kirkkomusiikki ja musiikin teologia. *Kirkkomusiikin käsikirja* (toim. Lasse Erkkilä, Ulla Tuovinen ja Erkki Tuppurainen). Helsinki: Kirjapaja. 35.

Sibelius-Akatemian opinto-oppaat 1981–2020.

Vatanen, Osmo 2003. Messu ja sen musiikki. *Kirkkomusiikin käsikirja* (toim. Lasse Erkkilä, Ulla Tuovinen ja Erkki Tuppurainen). Helsinki: Kirjapaja. 101.

Internet-lähteet

Kanttorin ydinosaaminen
https://evl.fi/documents/1327140/43561565/Kanttorin+ydinosaaminen/33b28c5d-648e-a0d6-e9ea-5e323a265b52 (Viitattu 6.11.2019)

7 Liitteet

7.1 Liite 1: Kyselylomake

Kysely kanttoreille

Vastaathan kysymyksiin huolellisesti, jotta tutkimuksesta saadaan mahdollisimman hyvää informaatiota. Kiitos käyttämästäsi ajasta!

1. Sukupuolesi

- ◯ Nainen
- ◯ Mies
- ◯ En halua kertoa

2. Ikäsi

- ◯ alle 25 v.
- ◯ 25-29 v.
- ◯ 30-34 v.
- ◯ 35-39 v.
- ◯ 40-44 v.
- ◯ 45-49 v.
- ◯ 50-54 v.
- ◯ 55-59 v.
- ◯ 60-64 v.
- ◯ yli 64 v.

3. Missä olet opiskellut kirkkomusiikkia?

- [ ] Sibelius-Akatemia, Helsinki
- [ ] Sibelius-Akatemia, Kuopio
- [ ] Konservatorio, Oulu
- [ ] Konservatorio, Tampere
- [ ] Konservatorio, Turku
- [ ] Konservatorio, Pietarsaari
- [ ] AMK, Oulu
- [ ] AMK, Tampere
- [ ] AMK, Pietarsaari
- [ ] En missään
- [ ] Jossain muualla*

*Jos vastasit "jossain muualla", niin missä?

_____

_____

_____

_____

4. Minä vuonna valmistuit?

- ◯ En ole valmistunut
- ◯ 2019
- ◯ 2018
- ◯ 2017
- ◯ 2016

- 2016
- 2015
- 2014
- 2013
- 2012
- 2011
- 2010
- 2009
- 2008
- 2007
- 2006
- 2005
- 2004
- 2003
- 2002
- 2001
- 2000
- 1999
- 1998
- 1997
- 1996
- 1995
- 1994
- 1993
- 1992
- 1991
- 1990

- 1989
- 1988
- 1987
- 1986
- 1985
- 1984
- 1983
- 1982
- 1981
- 1980
- 1979
- 1978
- 1977
- 1976
- 1975
- 1974
- 1973
- 1972
- 1971
- 1970
- 1969
- 1968
- 1967
- 1966
- 1965
- 1964

- ◯ 1963
- ◯ 1962
- ◯ 1961
- ◯ 1960
- ◯ 1959
- ◯ 1958
- ◯ 1957
- ◯ 1956
- ◯ 1955
- ◯ 1954
- ◯ 1953
- ◯ 1952
- ◯ 1951
- ◯ 1950

5. Montako vuotta olet toiminut kanttorin virassa valmistumisesi jälkeen?

- ◯ Alle 5 vuotta
- ◯ 5-9 vuotta
- ◯ 10-14 vuotta
- ◯ 15-19 vuotta
- ◯ 20-24 vuotta
- ◯ 25-29 vuotta
- ◯ 30-34 vuotta
- ◯ 35-39 vuotta
- ◯ 40-44 vuotta
- ◯ 45 vuotta tai pidempään

6. Montako vuotta olet työskennellyt nykyisessä virassasi tai tehtävässäsi?

- ◯ Alle vuoden
- ◯ 1-4 vuotta
- ◯ 5-9 vuotta
- ◯ 10-14 vuotta
- ◯ 15-19 vuotta
- ◯ 20-24 vuotta
- ◯ 25-29 vuotta
- ◯ 30-34 vuotta
- ◯ 35-39 vuotta
- ◯ 40-44 vuotta
- ◯ 45 vuotta tai pidempään

7. Mitä kanttorin virkaa tai tehtävää hoidat?

- ◯ Laajaa yliopistotutkintoa edellyttävää kanttorin virkaa (nk. A-virkaa)
- ◯ Ylempää korkeakoulututkintoa edellyttävää kanttorin virkaa (nk. B-virkaa)
- ◯ Muuta piispainkokouksen hyväksymää tutkintoa edellyttävää virkaa (nk. C-virkaa)
- ◯ Jotain muuta*

*Jos vastasit "jotain muuta", niin mitä?

_____

_____

_____

_____

8. Kumpi näistä seurakuntasi on?

◯ Kaupunkiseurakunta

◯ Maalaisseurakunta

9. Mihin hiippakuntaan seurakuntasi kuuluu?

◯ Espoon hiippakuntaan

◯ Helsingin hiippakuntaan

◯ Kuopion hiippakuntaan

◯ Lapuan hiippakuntaan

◯ Mikkelin hiippakuntaan

◯ Oulun hiippakuntaan

◯ Porvoon hiippakuntaan

◯ Tampereen hiippakuntaan

◯ Turun arkkihiippakuntaan

10. Missä olet opiskellut pianonsoittoa

a) ennen kirkkomusiikin opintojasi?

b) samaan aikaan kirkkomusiikin opintojesi kanssa?

c) kirkkomusiikin opintojesi jälkeen?

11. Mitä näistä olet opiskellut?

- [ ] Klassista pianonsoittoa
- [ ] Pop/jazzia
- [ ] Jotain muuta*

*Jos vastasit "jotain muuta", niin mitä?

_____

_____

_____

_____

12. Koetko saaneesi riittävästi opetusta pianonsoitosta nimenomaan kirkkomusiikin opinnoissasi?

- ◯ Kyllä
- ◯ En

13. Jos vastasit edelliseen kysymykseen "en", mihin olisit kaivannut lisäopetusta?

- [ ] Vapaaseen säestykseen
- [ ] Klassisen musiikin soittamiseen
- [ ] Johonkin muuhun*

*Jos vastasit "johonkin muuhun", niin mihin?

14. Mikä on viimeisin tasosuorituksesi pianonsoitosta? (Esim. Kurssi IIA Oulun konservatoriossa vuonna 1982)

15. Minkälainen pianisti mielestäsi olet?

- ◯ Erinomainen
- ◯ Hyvä
- ◯ Keskinkertainen
- ◯ Vaatimaton taidoiltani, mutta selviän
- ◯ Soittotaitoni on heikko

16. Kuinka usein suunnilleen käytät pianoa työhösi liittyen?

- ◯ Päivittäin
- ◯ 4-6 päivänä viikossa
- ◯ 2-3 päivänä viikossa
- ◯ Yhtenä päivänä viikossa
- ◯ Harvemmin kuin kerran viikossa

17. Mihin käytät pianoa työssäsi eniten?

- ◯ Klassisen musiikin soittamiseen
- ◯ Perinteiseen virsien säestämiseen koraalikirjasta
- ◯ Vapaaseen säestykseen, laulujen säestämiseen sointumerkeistä
- ◯ Käytän pianoa apuvälineenä esimerkiksi kuoroa harjoitettaessa
- ◯ Teen yhtä paljon kaikkea yllämainittua
- ◯ Johonkin muuhun*

*Jos vastasit "johonkin muuhun", niin mihin?

_____

_____

_____

_____

18. Mitä seuraavista instrumenteista seurakunnallanne on?

- [ ] Yksi akustinen piano
- [ ] Useita akustisia pianoja
- [ ] Yksi akustinen flyygeli
- [ ] Useita akustisia flyygeleitä
- [ ] Yksi digitaalinen piano
- [ ] Useita digitaalisia pianoja
- [ ] Yksi digitaalinen flyygeli
- [ ] Useita digitaalisia flyygeleitä

19. Mitä näistä instrumenteista käytät työssäsi eniten?

- ◯ Akustista pianoa
- ◯ Akustista flyygeliä
- ◯ Digitaalista pianoa
- ◯ Digitaalista flyygeliä

20. Mikä on akustisten pianojen keskimääräinen kunto seurakunnassanne?

- ◯ Erittäin hyvä
- ◯ Hyvä
- ◯ Keskinkertainen
- ◯ Huono
- ◯ Erittäin huono

21. Mikä on akustisten flyygeleiden keskimääräinen kunto seurakunnassanne?

- ◯ Erittäin hyvä
- ◯ Hyvä
- ◯ Keskinkertainen
- ◯ Huono
- ◯ Erittäin huono

22. Mikä on digitaalisten pianojen/flyygeleiden keskimääräinen kunto seurakunnassanne?

- ◯ Erittäin hyvä
- ◯ Hyvä
- ◯ Keskinkertainen
- ◯ Huono
- ◯ Erittäin huono

23. Kuinka usein seurakuntasi runsaasti käytettäviä akustisia pianoja ja/tai flyygeleitä viritetään?

- ◯ Aina tarpeen vaatiessa, vähintään 2 kertaa vuodessa
- ◯ Joka vuosi
- ◯ Joka toinen tai kolmas vuosi
- ◯ Kerran viidessä vuodessa
- ◯ En muista, milloin olisi viritetty
- ◯ Seurakunnallamme ei ole akustista pianoa tai flyygeliä

24. Kuinka usein seurakuntasi harvemmin käytettäviä akustisia pianoja ja/tai flyygeleitä viritetään?

- ◯ Aina tarpeen vaatiessa, vähintään 2 kertaa vuodessa
- ◯ Joka vuosi
- ◯ Joka toinen tai kolmas vuosi
- ◯ Kerran viidessä vuodessa
- ◯ En muista, milloin olisi viritetty
- ◯ Seurakunnallamme ei ole akustista pianoa tai flyygeliä

25. Vaikuttaako seurakuntasi pianojen ja/tai flyygeleiden kunto halukkuuteesi käyttää kyseisiä instrumentteja työssäsi?

◯ Ei

◯ Kyllä

Perustelusi:

_____

_____

_____

_____

26. Missä seurakuntasi tiloissa on akustinen piano?

- [ ] Kirkossa
- [ ] Seurakuntatalolla
- [ ] Kirkkoherranvirastolla
- [ ] Työhuoneessasi
- [ ] Siunauskappelissa
- [ ] Leirikeskuksessa
- [ ] Ei missään
- [ ] Jossakin muualla*

*Jos vastasit "jossakin muualla", niin missä?

_____

_____

_____

_____

27. Missä seurakuntasi tiloissa on akustinen flyygeli?

- [ ] Kirkossa
- [ ] Seurakuntatalolla
- [ ] Kirkkoherranvirastolla
- [ ] Työhuoneessasi
- [ ] Siunauskappelissa
- [ ] Leirikeskuksessa
- [ ] Ei missään
- [ ] Jossakin muualla*

*Jos vastasit "jossakin muualla", niin missä?

_____

_____

_____

_____

28. Missä seurakuntasi tiloissa on digitaalinen piano?

- [ ] Kirkossa
- [ ] Seurakuntatalolla
- [ ] Kirkkoherranvirastolla
- [ ] Työhuoneessasi
- [ ] Siunauskappelissa
- [ ] Leirikeskuksessa
- [ ] Ei missään
- [ ] Jossakin muualla*

*Jos vastasit "jossakin muualla", niin missä?

_____

_____

_____

_____

29. Missä seurakuntasi tiloissa on digitaalinen flyygeli?

- [ ] Kirkossa
- [ ] Seurakuntatalolla
- [ ] Kirkkoherranvirastolla
- [ ] Työhuoneessasi
- [ ] Siunauskappelissa
- [ ] Leirikeskuksessa
- [ ] Ei missään
- [ ] Jossakin muualla*

*Jos vastasit "jossakin muualla", niin missä?

_____

_____

_____

_____

30. Missä seurakuntasi tiloissa käytät pianoa/flyygeliä eniten?

- [ ] Kirkossa
- [ ] Seurakuntatalolla
- [ ] Kirkkoherranvirastolla
- [ ] Työhuoneessasi
- [ ] Siunauskappelissa
- [ ] Leirikeskuksessa
- [ ] Jossakin muualla*

*Jos vastasit "jossakin muualla", niin missä?

_____

_____

_____

_____

31. Käytätkö pianoa työskennellessäsi kuoron/kuorojen kanssa?

◯ Kyllä

◯ En

◯ En työskentele kuoron/kuorojen kanssa

32. Käytätkö pianoa solistisissa tehtävissä?

◯ En

◯ Kyllä

33. Jos käytät pianoa solistisissa tehtävissä, niin millaisissa tilanteissa?

☐ Jumalanpalveluksissa (esim. vastaus- tai päätösmusiikissa)

☐ Konserteissa

☐ Jossakin muussa tilanteessa*

*Jos vastasit "jossakin muussa tilanteessa", niin missä?

_____

_____

_____

_____

34. Oletko työhösi liittyen säestänyt pianolla laulusolisteja?

◯ En

◯ Kyllä

35. Oletko työhösi liittyen säestänyt pianolla instrumenttisolisteja?

◯ En

◯ Kyllä

36. Oletko työhösi liittyen säestänyt pianolla jonkinlaisia soitinkokoonpanoja?

◯ En

◯ Kyllä

37. Kun työskentelet lasten ja nuorten kanssa, mitä instrumenttia yleensä käytät?

- ◯ Pianoa
- ◯ Urkuja
- ◯ Kitaraa
- ◯ En mitään
- ◯ En työskentele lasten tai nuorten kanssa
- ◯ Jotain muuta*

*Jos vastasit "jotain muuta", niin mitä?

_____

_____

_____

_____

38. Säestätkö pianolla virsiä?

- ◯ Kyllä, hyvin usein
- ◯ Kyllä, silloin tällöin
- ◯ Vain, jos urut eivät ole käytettävissä
- ◯ En koskaan

39. Jos säestät pianolla virsiä, miten yleensä säestät?

- ◯ Soitan vapaasti sointumerkeistä
- ◯ Soitan koraalikirjasta
- ◯ Soitan jotenkin muuten*

*Jos vastasit "soitan jotenkin muuten", niin miten?

_____

_____

_____

_____

40. Kuinka hyvin piano mielestäsi sopii virsien säestysinstrumentiksi?

- ◯ Erinomaisesti
- ◯ Hyvin
- ◯ Kohtalaisesti
- ◯ Heikosti
- ◯ Ei ollenkaan

Perustelusi:

_____

_____

_____

_____

41. Käytätkö pianoa urkujen tilalla jumalanpalvelusten ja toimitusten säestystehtävissä?

- ◯ En koskaan
- ◯ Vain, jos kyseessä on pianoteos tai pianolle erityisen hyvin soveltuva säestys
- ◯ Kyllä, silloin tällöin
- ◯ Kyllä, useimmiten säestänkin mieluummin pianolla kuin uruilla

42. Kuinka hyvin piano/flyygeli sopii "kotikirkkosi" akustiikkaan?

- ◯ Erinomaisesti
- ◯ Hyvin
- ◯ Kohtalaisesti
- ◯ Heikosti
- ◯ Ei ollenkaan

Perustelusi:

_____

_____

_____

_____

43. Kumpaa instrumenttia käytät yleisesti ottaen enemmän työssäsi?

- ◯ Pianoa
- ◯ Urkuja
- ◯ Molempia yhtä paljon

44. Mikä seuraavista kuvaa itseäsi parhaiten?

- ◯ Urkuri
- ◯ Pianisti
- ◯ Sekä urkuri että pianisti

45. Mikä seuraavista mielestäsi lähinnä olet?

- ◯ Kuoronjohtaja
- ◯ Laulaja
- ◯ Urkuri
- ◯ Pianisti
- ◯ Yhtä paljon kaikkia yllä mainittuja
- ◯ Jokin muu*

*Jos vastasit "jokin muu", niin mikä?

_____

_____

_____

_____

46. Tukevatko urkujensoitto ja pianonsoitto mielestäsi toisiaan?

◯ Kyllä

◯ Eivät

Perustelusi:

_____

_____

_____

_____

47. Oletko saanut pianonkäytöstäsi palautetta seurakuntalaisilta?

◯ En

◯ Kyllä*

*Jos vastasit "kyllä", niin minkälaista?

_____

_____

_____

_____

48. Oletko saanut pianonkäytöstäsi palautetta muilta seurakuntasi työntekijöiltä?

◯ En

◯ Kyllä*

*Jos vastasit "kyllä", niin minkälaista?

_____

_____

_____

_____